

Stock-slekt

fra

Krampenes

i

Nord-Varanger

Roy M. Istad

Bø i Telemark

30. mars 2020

Krampenes 1958. Flybilde avfotografert hos Jorunn Bergljot Stock Bjørdal.

Dette bildet av Krampenes er tatt omkring 100 år etter at Carl Johan Eriksson (Hammaskoski) Stock (1842-1901) slo seg ned her. Hvordan det så ut første gang han var på Krampenes, og akkurat når det kunne ha vært, får vi vel aldri vite. Men i 1864 kjøpte han et hus som stod der det hvite midt i bildet står (sønnen Georg sitt hus), til venstre for det litt gråfargede huset med en tydelig grunnmur (sønnen Karl sitt hus). Selgeren var Nicolai Rushfeldt som dro til Amerika samme året.

Carl Johan tok ikke bare over hus og jord, men også ansvaret for at Nicolais mor Elisabeth Hansdatter både hadde kårbolig på et kammer i huset, hadde tilgang til sitt eget jordstykke og jevnlig fikk betalt for den halvparten i eiendommen som Nicolai tilskrev sin mor. Dette gjaldt for resten av hennes levetid.

Samtidig med eiendomshandelen, giftet Carl Johan seg med Klemine Clausdatter Mæland (1844-1908) fra Vadsø. De to fikk i alt 10 barn, men det var kun 4 av dem som levde opp og fikk egne etterkommere. Av 30 barnebarn var det 21 som levde opp og fikk sine etterkommere igjen, og det er minst 56 oldebarn etter dem. Antall tipp-oldebarn (fjerde generasjon) etter alle disse, er det ikke noen komplett oversikt over, men det er den generasjonen jeg tilhører og vi er utvilsomt mange.

Dette er en fortelling om Carl Johan og hans opphav på svensk side av Tornedalen. Gjennom mange vanskelige år var det ikke få fra dette området på begge sider av grenseelven, som søkte seg nordover til Norge i håpet om en bedre framtid. Her i landet ble de finske og svensk-finske innvandrerne kalt «kvener». Noen av dem dro videre til Amerika, noen dro hjem igjen og noen etablerte seg helt nordøst i Norge.

Den 9 år gamle Carl Johan var ikke den første Stock som kom til Vadsø, da han og resten av familien utvandret fra Karl Gustav kirkesogn i 1851. For hans «stetante», Agneta Stock, ankom til Vadsø noen år før ham. Agneta giftet seg med Bård Larsen Moxnes og dermed forsvant Stock-navnet fra hennes etterkommere. En tredje Stock, Aron Abrahamsson Stock, kom nordover et par år etter Carl Johan, men han var ikke i slekt med de to andre og har heller ikke etterkommere. I denne fortellingen skal vi også se på hvor Stock-navnet kommer fra og hvorfor Carl Johan som er født på gården Hammaskoski (= *Tandfors*), tok Stock som sitt slektsnavn.

Dette er ingen tradisjonell slektsframstilling så det vil ikke bli gitt noen komplett oversikt over alle etterkommerne etter Carl Johan og Klemine. Fortellingen avsluttes likevel med en oppstilling av de to første generasjonene med etterkommere. Fokuset har vært på å klarlegge mest mulig av bakgrunnen til Carl Johan, både når det gjelder folk, steder og viktige hendelser i oppveksten.

Enhver slik framstilling vil være beheftet med feil, det være seg trykkfeil, feiltolkning av kilder, eller misforståelser. Jeg vil sette pris på enhver tilbakemelding, enten det gjelder noe som skulle være feil eller noe som burde vært tatt med i fortellingen om Carl Johan.

Det er sikkert flere som kan være interessert i en mer komplett oversikt over Stock-slekta fra Carl Johan og Klemine helt ned til dagens 3xtipp-oldebarn (6. generasjon, oldebarn av deres oldebarn), eller muligens enda en generasjon lengre. I dag er alle deres barnebarn døde, så da var det uproblematisk å ta med en oversikt over både barn og barnebarn mot slutten av dette notatet. Mange av oldebarna er også døde, men det er fortsatt noen igjen som lever i beste velgående. Derfor er ikke de og deres etterslekt tatt med her. Men, med tid og stunder kan jeg tenke meg å utarbeide en mer komplett oversikt over Stock-etterkommere. Derfor sier jeg ikke nei takk til å få tilsendt en oversikt over etterslekt til akkurat det *barnebarnet* av Carl Johan og Klemine som du tilhører.

Roy M. Istad,
Flitabakken 9, 3801 Bø i Telemark
Tlf. +47 47320709
Epost: roy@istad.info

Preludium i Karl Gustav sogn, Tornedalen

Midsommardans av Anders Zorn,
Nasjonalmuseum i Stockholm.

For en strålende midtsommeraften det hadde blitt. Anna Stina angret ikke et sekund på at hun hadde blitt med Erik opp til Lappijärvi-byen for å delta på feiringen. Fiol-Pelle sørget for å dra folk i dansen med sine lokkende toner langt ut i den lyse sommernatten – den lengste av dem alle. Hun hadde vel egentlig vært lett å be, det var ikke så mange steder å møte jevnaldrende og oppleve litt moro til en avveksling. Dessuten hadde hun hatt et godt øye til Erik siden han kom vandrende til gårds for å søke tjeneste. Det var tid for feiring. Etter lang våronn med mye tungt arbeid på gården, ventet noen lettere og varmere dager før slåtte og innhøsting stod for tur igjen.

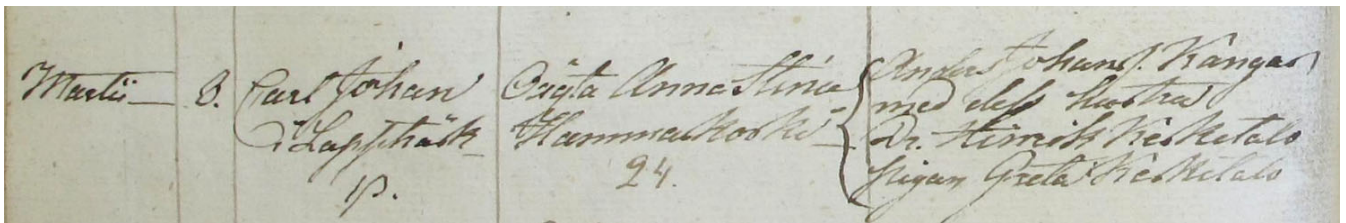
Det var lenge etter at Erik Emanuelsson hadde dratt videre sørover for finne seg annen tjeneste, at Anna Stina hjemme hos foreldrene, ikke kunne nekte for realitetene noe mere: Pehr og Sigrid på Hammaskoski skulle bli besteforeldre – til et uekte barn.

Dette var selvsagt fri diktning. Det ble for fristende å innlede slik ut fra det faktum at et svangerskap vanligvis varer i 38 uker (knappe 9 måneder), dvs. noenlunde den tiden det tar å komme seg fra St. Hansaften til en fødselsdato et lite stykke ute i mars – da denne historiens hovedperson faktisk kom til verden.

Folkene på Hammaskoski (Tandfors) i Lappträsk

Historien starter vel på en måte vinteren 1851, når Carl Johan Eriksen Stock kommer til Vadsø. Sammen med resten av familien sin har han utvandret fra Hammaskoski (Tandfors) i Lappträsk, Karl Gustav Sogn langt nede i Tornedalen på svensk side – helt på grensa mellom dagens Kalix og Haparanda kommuner.

Kirkebok for Carl Gustafs sokn, 1825-1861, side 52: Fødde i Carl Gustafs Församling År 1842. Martii _ 8. Carl Johan, Lappträsk, Oægta Anna Stina Hammaskoski, 24. Faddrar: Anders Johanss. Kangas med dess hustru, Dr. Hinrich Keskitalo, Pigen Greta Keskitalo.

Men la oss ta det fra begynnelsen, Carl Johan ble født 8. mars 1842 i Lappträsk. Dvs. han ble døpt 8. mars, streken anført i kolonnen for fødselsdato markerer nok for *samme dag*. Mange av innføringene har nettopp samme dag på fødsel og dåp, noen har en eller to dager i mellom hendelsene, og noen har lengre tid enn det. I de norske kirkebøkene for Vadsø, der Carl Johans konfirmasjon og vielse er innført, står det kun alder i antall år – ikke fødselsdato. Vi holder oss til 8. mars 1842, siden denne datoen gjentas som fødselsdato i Husforhørslängden fra Carl Gustaf Sokn av 1849-1858 (s.267):

Erik Johan Erikson Stock					
Stufts. Anna Stina Lehdin	1818 ²³ / ₇		D. [I] 1847 ²⁸ / ₂		Norge 1850, 1851
dåp oäkta: Carl Johan	1842 ⁸ / ₃	Lappträsk V.			Norge 1850 dito.
Barn: Carolina Erikson	1847 ⁸ / ₇	dito.			dito.
Albertina	1850 ¹⁹ / ₇	dito.			dito.
Agneta	1853 ¹⁰ / ₁₂	dito.			

Carl Johan er «oäkta» barn, dvs. barn født utenom ekteskap. Gjennomgående er ikke farens navn anført i dåpsmeldingen i slike tilfeller. I Sverige var det å få barn utenom ekteskap likevel et lovbrudd fram til 1865, men embetsverkets oppfølging var det så som så med utover på 1800-tallet. I noen tilfeller kan tingsrettsaker ha vært kjørt, og dersom anmeldt far faktisk møtte og dom falt, så kan slik informasjon finnes dokumentert. Jeg har ikke funnet noe slikt for Carl Johan, uten at det betyr at dette ikke kan finnes noe sted. Men som vi skal se senere, så har hans mor trolig informert ham om farens navn med tanke på nødvendige formaliteter ved innflytting til Norge. Det gjentas at Carl Johan er («dess»-hennes) oäkta barn i husforhørslista, etter at Anna Stina giftet seg med Erik Johan Erikson Stock i 1847, og gitt ham 3 halvsøsken: Carolina, Albertina og Agneta. Vi skal senere se at det er flere av dem.

Det som er helt sikkert er at Carl Johan kom til verden på gården Hammaskoski og trådte sine barnesko hos morfar og mormor Pehr Person og Sigrid Abrahamsdotter. Morfar Pehr (Petrus) var selv født på gården 71 år tidligere, som nest eldste sønn.

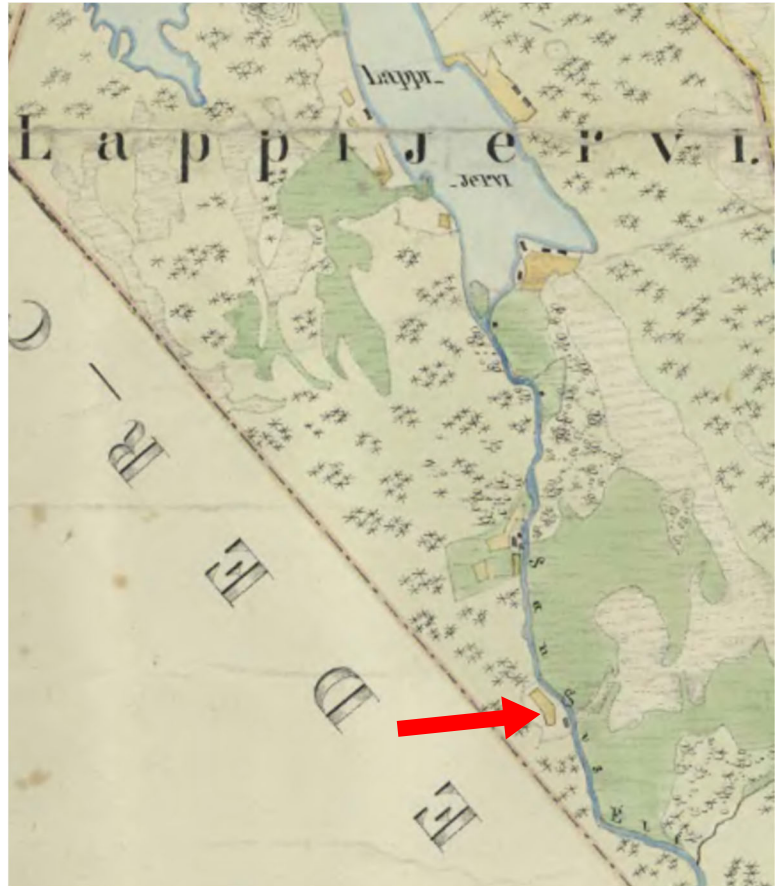
Husforhørslängden fra Carl Gustaf Sokn av 1784-1820 (folio 411, utsnitt):

Bya Nam Lappträsk	Gård	Gift.	Død	Født	Kommunikasjon	Husforhørslängden	Huset Catechesen utau till Husordtycken					Huset vårdskap.
							1	2	3	4	5	
GÅRD. Hammaskoski												
N:o	nybygga	as	as	as	as							
Personens Namn												
Hubb. Per Jönsson		1747	1766			X	X	X	X	X	X	✓
Huset Anna Sigfrids dot.		1740	1766	1781		X	X	X	X	X	X	✓
Don Jöns		1768		1790	1784-1786	X	X	X	X	X	X	✓
# Petrus		1771	1796			X	X	X	X	X	X	✓

Her ser vi at i Lappträsk, på gården Hammaskoski, heter husbonden Per Jönsson. Han ble født i 1747 og giftet seg i 1766 med sin første kone Anna Sigfridsdotter – født i 1740 og død i 1781. Deres to eldste sønner Jöns (1768-1790), og altså «vår» Petrus/Pehr (født 1771). Videre på samme liste fremkommer det at de fikk 7 barn før Anna tok kvelden. Enda to sønner: Sigfrid (f.1773, gift i 1802 med mange barn, bodde på nabogården Risto) og Johan (f.1777, utflyttet fra soknet i 1794), samt tre døtre: Caisa (f.1766, død 1801), Christina (f.1775, gift i 1801), og Maria (f.1778, død i 1789). Per Jönson giftet seg på nytt i 1784 med Anna Nilsdotter Penttiheiki (f.1751). Det ser ikke ut som de fikk noen felles barn, men de blir boende på gården etter at nest eldste sønn Pehr har giftet seg og overtatt gårdsdriften. Gamle Per Jönson dør 10. oktober 1826, og hans enke Anna Nilsdotter den 28. desember 1837.

«Nybygga» oppe i venstre kolonne tilsier at historien på Hammaskoski starter med nybyggerne Per og Anna. På gårdens målebrev står det at den er oppmeldt til skattelegging fra 1794 (en skattefri periode på 30 år gir rydding ca. 1764, dvs. like før de giftet seg). Vi er i området «Bya Nam» Lappträsk, som vel må ha fått navnet sitt fra myrene rundt Lapinjärvi (finsk: järvi = innsjø), som er en liten innsjø like nord for gården. I sørenden av denne innsjøen er utløpet for Sangiselveen, som renner ut i Bottenviken – lengst nord i Østersjøen. Da har elva slynget seg sørover og gjennom

fossen, eller skal vi si strykene, som nok må ha gitt opphavet til gårdsnavnet Hammaskoski (hammas = tann, koski = foss/stryk). Sangiselven utgjør vestgrensen for det tornedalsfinske språkområdet.

«Nybygga» Hammaskoski ligger helt nederst på det gamle kartet, like ved grensen til «Neder Calix härad».

Fra Google maps: Samme sted, inn i Tandfors (Hammaskoski), retning sørøver.

Fra Google maps: På veg inn mot Tandfors, i retning nordover. Den røde tverrstilte låven på Hammaskoski troner i bakgrunnen, på en stor og veldrevet gård som ligger helt på Haparandas kommunegrense.

Fra Google maps: Samme sted, men ut av Tandfors (Hammaskoski), i retning sørøver.

Den 25. juli 1796 er det barnedåp på Hammaskoski. Mest trolig hjemmedåp, som var det vanlige på denne tiden. Dessuten var barnet kun en dag gammelt og da lite egnet for transport til Karungi, ca. tre mil nesten rett østover fra Lappträsk. Der stod det rett nok en splittet ny kirke for Carl Gustav sokn klar til bruk i 1796, en kirke som altså folk fra Hammaskoski og de andre gårdene i Lappträsk hørte til.

Dagen før, den 24. juli 1796, kom Abraham til verden som førstefødte barn av Pehr Person Hammaskoski og kona hans Sigrid Abrahamsdotter. De hadde nok nylig giftet seg i den nevnte nykirka (husforhørslista sier at de er viet i 1796), men det mangler vielser i denne kirkeboka. Paret er ikke viet i Sigrids hjemkirke (Øverkalix), for der er det vielser i kirkeboken for denne tiden – uten at Pehr og Sigrid er nevnt.

Kona Sigrid Abrahamsdotter (f.1776) kom fra Kypasjärvi i Øverkalix sokn, litt nord-vest for Karl Gustav sokn, knapt tre mil fra Hammaskoski. Vi finner Sigrid sammen med hennes 8 søsken og foreldrene Abraham (f.1734) og Karin (f.1752), oppført på folio 39 i Husförhörslängden for Øverkalix 1772-1814, for Kypasjärvi (*Keppasjerfj*).

Nykirka ble visst nok tatt i bruk før den egentlig var ferdig (1798), men midt på sommeren gjorde det vel ikke noe om kirkebygget kun stod der i sin ytre prakt, som ramme for ekteskapsinngåelsen.

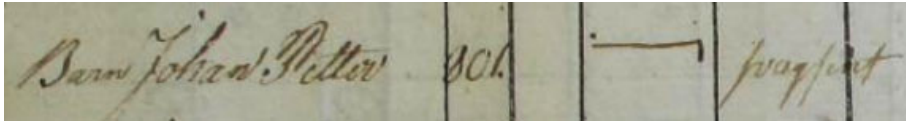

Karl Gustav kyrka er fra 1796 og står på Kirkeholmen (*Kirkkokangas*) i Karungi. Den står like ved bredden av Torneelven, som nok var den viktigste ferdselsåren der en gang i tiden. Nå derimot, må man svinge av riksvegen for å komme seg ned til kirka på bredden av Torneelven. Carl Johan Eriksson Stock ble døpt her en vårdag i 1842.

Lykken varte ikke så lenge på Hammaskoski, for etter kun to uker begravnes sønnen Abraham. Det er ikke oppgitt noen dødsårsak i kirkeboka, men det var høy barne-dødelighet her i soknet som de fleste andre steder på denne tiden. Og denne første Abraham skulle ikke bli den siste som døde ung i den store barneflokk som kom til verden på Hammaskoski: Abraham (f.1796, d.1796), Ana Caisa (f.1797, d.1803),

Johan Peter (f.1801, d.1852), Abraham (f.1805, d.1805), Eva Brita (f.1808, d.1808), Brita Carolina (f.1809), Eva Elisabeth (f.1811), Greta Caisa (f.1813), Maria (f.1816, d.1816) og til sist minstejenta «vår» Anna Stina som ble født 23. juli 1818, og døde 22. oktober 1873 i Lappträsk.

Det må ha vært rimelig dramatisk for foreldrene å miste halvparten av de 10 barna så unge. I tillegg var den eneste gjenlevende sønnen tilbakestående på et vis, for i

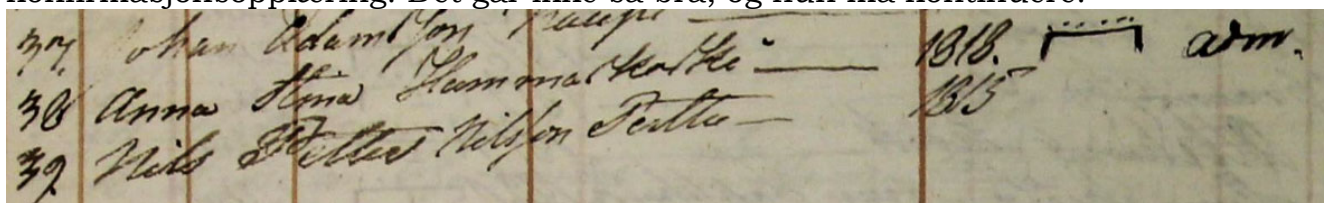

Husförhörslängden, Karl Gustav, 1818-1828 side 146, står det «svagsint» på Johan Peter.

Fjerde kolonne merket «Läser og förstår» viser at Johan leser svakt (en horisontal strek = har begynt å lese, høyre vertikale strek = leser svakt) og kan kun det første punktet (prikken over til venstre) utenat i lille katekismen (mangler 5 prikker), det skulle vel være noen av de ti bud han kan utenat og får godkjent på. Johan Peter er 27 år ved siste kontroll, og får samme «karakter» som lillesøster Anna Stina som er 9 år. Ved å bla noen gårder fram og noen tilbake i husforhørslista, så lander jeg på at både Pehr og Sigrids «karakter» er et slags gjennomsnitt for dette området: «Läser någorlunda, har någorlunda begrepp och förstånd, og kan hela katekesen utantill». Det siste var vel viktigst for kirkens kontrollør.

I tillegg til sorgen over å miste fem barn, må Pehr og Sigrid også hatt sine søvnløse netter over å mangle sønner både til hjelp i mye av det tyngste arbeidet og til en dag å ta over hele driften og føre gården videre. Vi får håpe at den «svagsinte» sønnen Johan Peter kunne bidra i arbeidet, og at han hadde det bra på gården selv om han ikke var aktuell til å overta den. Nå ble gården i slekten likevel, for etter først å ha fått et «øegta» barn i 1832 (Sofia Elvina) som dør etter noen uker, så gifter eldste datteren Brita Carolina seg med Nils Nilsen Heiskala. Hun får to barn med ham, sønnene Henrik (f.1836, d.1846) og Nils (f.1841). Ektemannen Nils dør i 1844, og i 1846 giftet Brita Carolina seg med Fredrik Henriksson Forsberg. Han var leietaker på en av nabogårdene, Saukola, som ikke gjenfinnes på dagens kart men den lå vel mellom gårdene Kangas og Anttila – muligens dagens Kotivaara. Brita og Fredrik får fem barn. De tre eldste sønnene vokser opp, og sammen med «stufsonen» Nils, er det nok av mannlig arbeidskraft på gården når de to overtar Hammaskoski i 1846 – etter at Pehr Person dør 18. februar det samme året. Enka Sigrid blir boende på Hammaskoski og har overlevd Pehr med 15 år når hun tar kvelden 27. juli 1861. Og midt mellom dem er også Johan Peter sin reise over, han dør i mars 1852. Skrivekaren kan ikke dy seg, og sender med en siste hilsen i kirkeboka: «Fånige Bondesonen Johan Peter Pehrsson Hammaskoski i Lappträsk. Dødsorsak Okänd».

La oss gå litt tilbake i tid igjen. Den yngste datteren Anna Stina bor hjemme hos sine foreldre. Husforhørslistene har ikke noen utflytting på henne fra kirkesoknet. Det er ikke så mange sporene å finne, men som nittenåring er hun våren 1837 på konfirmasjonsopplæring. Det går ikke så bra, og hun må kontinuere.

Karl Gustav sokn, Konfirmasjonsboken 1822-1894 (bilde 850 - upaginert).

Heldigvis går det bedre året etter, og i 1838 er det oppført «adm» (*admission* = gis adgang, til å delta på og motta nattverd) på nr. 38 Anna Stina i Konfirmasjonsboken 1822-1894, til tross for at hennes lesekarakter er hakket lavere nå enn i 1837. Men hun har alle prikkene påført og kunne altså hele katekismen utenat. Det mangler småstreker på undersiden av karaktersymbolet (4 grader av «*Begrepp och förstånd*»), men det har hun til felles med de andre konfirmantene, med unntak av to gutter som får laveste gradering anført «*Har svagt begrepp*». Skrivekaren har snublet med nummereringen, det er ikke 39 men 40 kandidater på lista i 1838. Og hele 15 av dem måtte kontinuere! Dvs. ikke sistemann på lista, nr. 39 Nils Petter Nilsson som bodde på Perttu-gården fra nabolaget i Lappträsk. Han er født i 1815, men mangler både «karakterer» og «adm». Trolig har han ikke deltatt på noe undervisning i det hele tatt, for husforhørslista sier at han flyttet til Nedercalix i 1835. Han er nok bare føyd til her med tanke på evt. attester på de kirkelige kunnskaper.

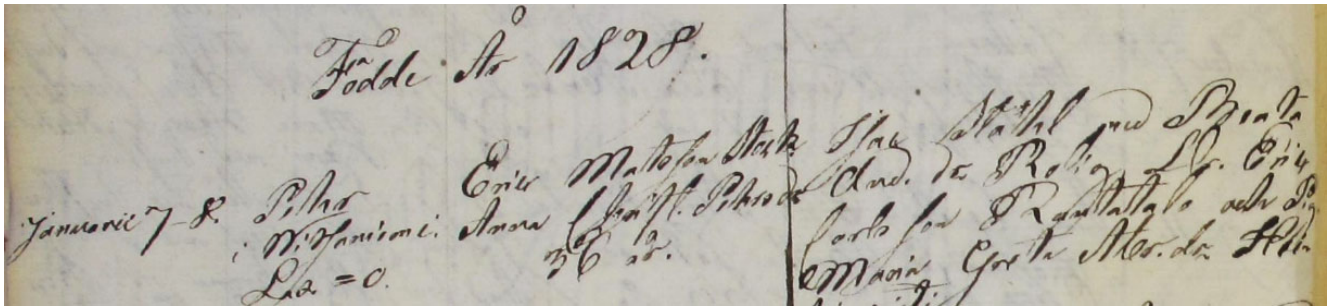
Tre år etter alt strevet med å bli konfirmert, sommeren 1841, blir Anna Stina gravid. Hjemme på Hammaskoski føder hun «vår» Carl Johan den 8. mars i 1842. Hun er ugift, og barn født utenfor ekteskap angis som «oægta» i kirkeboken uten at farens navn er nevnt. Det var fortsatt Jean Baptiste Bernadotte, dvs. Carl XIV Johan som var konge i Sverige da gutten ble døpt, og han fikk nok som mange andre muligens navn etter ham. Det hadde egentlig vært fint om han fikk navnet sitt litt etter onkel Johan Peter også, han som var «*svagsint*» og altså ikke fikk egne etterkommere. Vi får tro at onkel Johan var et positivt element i Carl Johans første leveår. Det var sikkert morfar Pehr også, men han døde jo allerede i februar 1846 – like før gutten fylte fire år. Carl Johan kunne dermed neppe huske mye av morfar senere i livet. Mormor Sigrid derimot var der så lenge Carl Johan bodde på Hammaskoski. Hun som sørget for å gi onkel Johan et liv hjemme på gården, passet nok på barnebarnet Carl Johan også selv om hun etter hvert måtte fordele omsorgen på seks andre barnebarn: de fire sønnene til tante Brita som tok over gården da Pehr døde, og de to yngre halvsøstrene til Carl Johan.

27. oktober 1846 var en tirsdag. Skrivekaren i Karl Gustavs kirke hadde fått besøk av en ung mann som ville melde innflytting til soknet. Han hadde nok vært der i over et års tid allerede og kom fra nabosoknet Hietaniemi, opp langs Torneelvens svenske bredde. Kirka i Hietaniemi ligger om lag en 4 mils veg fra Lappträsk.

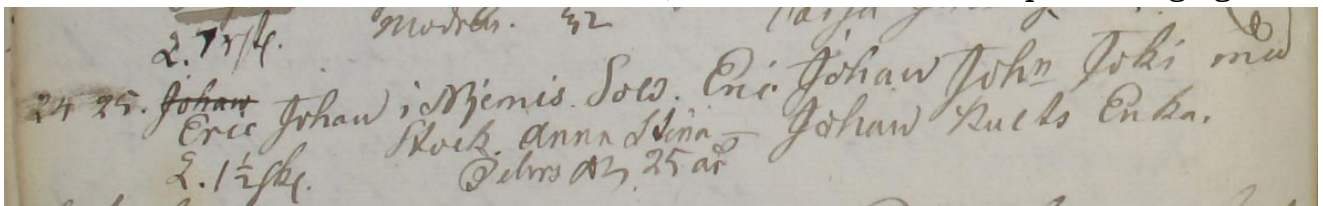
Kirkebok for Karl Gustav sokn, 1846-1850. Innflyttede 1846, side 4: «Soldatesonen Pehr Eriksson Stock inflyttat från Hietaniemi med gammalt betyg om ålder, någorlunda Christendoms kunskep, admision till och bruk af H.H. Nattverd, ärlig och klanderfri vandel, vaccinerig, minderårighet och ledighet till äktenskap, mandtalskrifning – fol. 273.»

Akkurat hvor han har slått seg til fremgår ikke av side 273 i husforhørslista (1838 - 1848), bare at han er innført under «tjenestefolk» i soknet. Men der står det at han er utflyttet fra Hietaniemi i 1845 (jfr. «gamalt betyg») og er født der 7. januar 1828.

Kirkebok for Hietaniemi sokn, Födelse- och dopbok 1779-1830, side 330: «Fødde År 1828. Januarie [Född] 7 – [Döpt] 8, Pehr, i Widsaniemi. [Föräldrar] Erik Matsson Stock, Anna Christ. Pehrsdr. 36 år. [Faddrar] Isak Ståhl och Benta And.dr. Rolig, Dr. Erik Cortsson Rantatalo och Pig. Maria Greta Abr*.dr. Stock» (*Abraham Abrahamsson er en av flere Stock-soldater i Niemis på denne tiden, andre er Johan Johansson og Erik Matsson.)

Pehr er yngstesønnen til Erik Matsson Stock og kona hans Anna Stina (skrives også Christina) Pehrsdotter Kult. De hadde fem barn: Cathrina (f.1812), Agneta (f.1815), Erik Johan (f.1817), Anna Christina (f.1826) og altså Pehr (f.1828). Alle barna er født og døpt i Hietaniemi sokn, de tre eldste i Niemis (niemi = halvøy/odde/nes) en liten mil nord for kirka (Hietaniemi = Sand-nes), Anna i Päckilä (Bäckesta) like sør for kirka og Pehr på Vietsaniemi (Risudden) litt sør for Päckilä igjen. Vi er mest interessert i eldste sønnen Erik Johan her, så vi tar med hans dåpsmelding også:

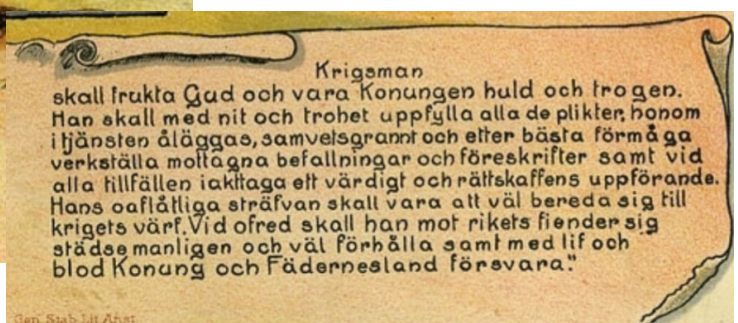
Kirkebok for Hietaniemi sokn, 1779-1830, side 249. August 1817. «[Född] 24 [Döpt] 25, Eric Johan, i Niemis. [Föräldrar] Sold. Eric Stock, Anna Stina Pehrs dr. 25 år. [Faddrar] Johan John Joki, med Johan Kults Enka.

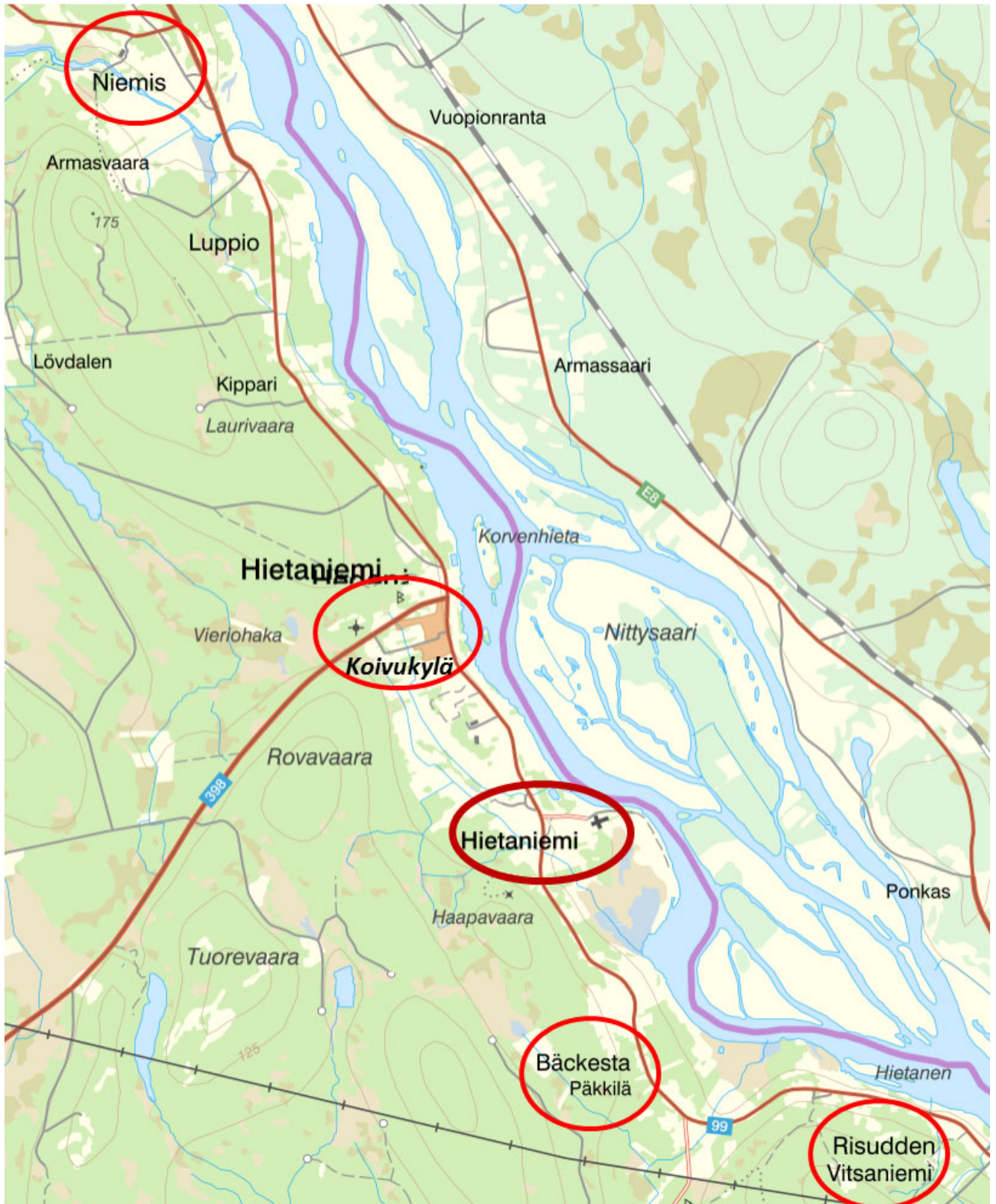
«**Soldattorp**» Soldater fikk ofte noe bedre levevilkår ved å verve seg. De fikk en årlig lønn, samt mat og klær. De fikk også tildelt et bosted et «torp», noen husdyr som en ku, en gris og kanskje en sau eller to. Det hørte også med en slags fjøs og løe.

Postkort: Soldattorpet. Bohuslän museum.

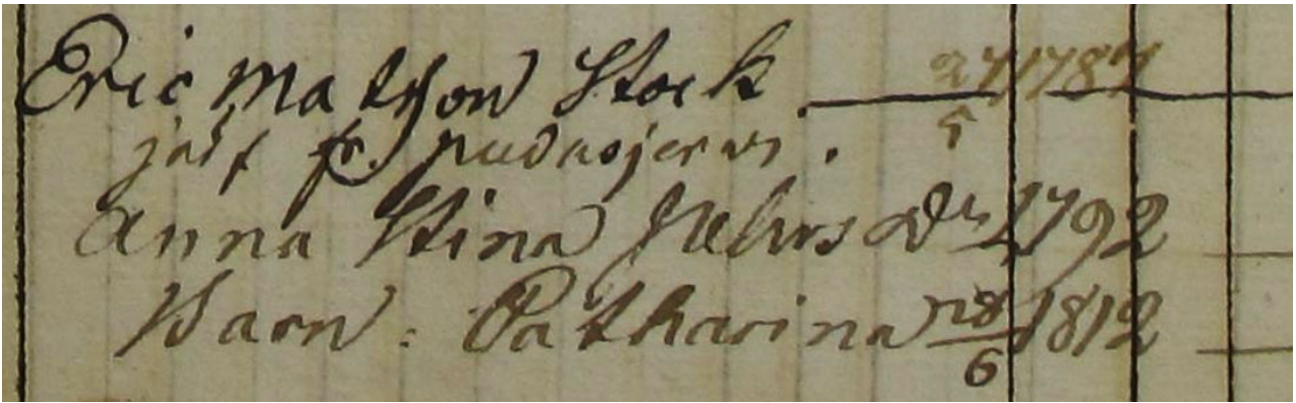
Torpet hadde gjerne en åkerlapp som kunne gi folkene litt avling, samt engmark for å kunne høste vinterfôr til husdyrene.

Stock-steder i Hietaniemi sokn, Tornedalen.

Erik Matsson Stock ble født 25. mai 1787 på Riekki, i Pudasjärvi som ligger om lag midt i Finland (både i lengderetning og i bredden). Eriks foreldre var Matts og Agneta Riekki, og han var den yngste av deres i alt tolv barn.

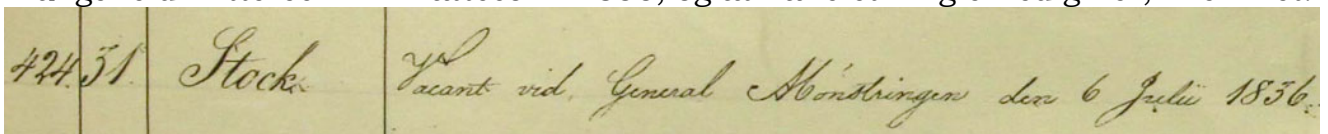
Hietaniemi sokn, Husforhörslängder, 1801-1814, s. 65. Niemis, Svenska soldater. Her merker vi oss koblingen «just fr[ån]. Pudasjervi.» og fødselsdatoen «27/5 1787».

Ved å søke opp fødsler i finske register for Pudasjärvi i perioden 1750-1795, der foreldrene heter Mats og Agneta, får vi opp tolv barn født på Riecki. Og det yngste heter altså Erik og er født nettopp 27. mai 1787. Koblingen er overbevisende.

Born	Christened	Village	Farm	Father	Mother	Child
14.8.1763	14.8.1763	Pudasjärvi		Matths Riecki	Agneta Wesa	Zacharias
19.5.1765	19.5.1765	Pudasjärvi		Matths Rjecki	Agneta Wesa	Catarina
27.5.1767	28.5.1767	Pudasjärvi		Matths Rjecki	Agneta Wesä	Johannes
28.7.1769	30.7.1769	Livo		Matths Rjecki	Agne Wesa	Agneta
1.5.1772	1.5.1772	Pudasjärvi		Matths Rjecki	Agneta Wesa	Walborg
13.10.1773	17.10.1773	Pudasjärvi		Matths Rjecki	Agneta Wesa	Matthias
20.12.1776	22.12.1776	Pudasjärvi		Matths Rjecki	Agneta Wesa	Andreas
6.1.1779	10.1.1779	Pudasjärvi		Matths Rjecki	Agneta Wesa	Agneta
13.12.1780	17.12.1780	Pudasjärvi		Matts Rjecki	Agn. Vesa	Beata
14.2.1783	16.2.1783	Pudasjärvi		Matts Rjecki	Agn. Vesa	Maria
4.12.1785	4.12.1785	Pudasjärvi		Matts Riecki	Agneta	Pehr
27.5.1787	2.6.1787			Matts Rjecki	Agneta 40-45	Erik

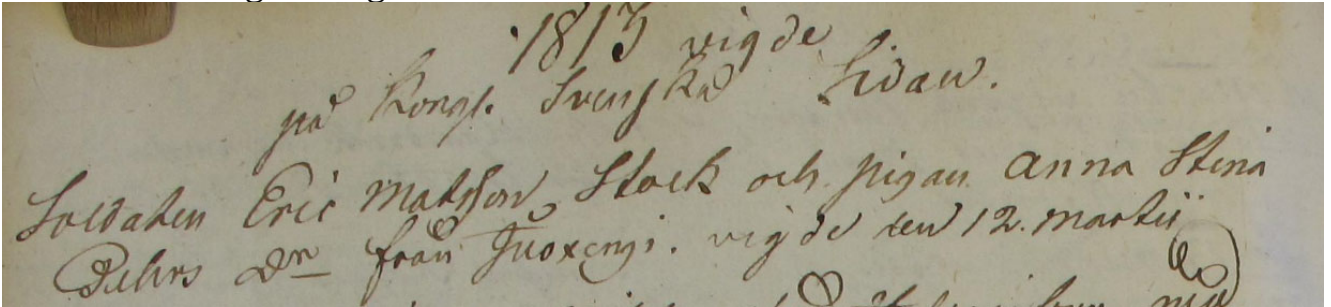
Da vet vi hvordan Stock-navnet oppstår: Erik Matsson ser åpenbart ingen framtid som yngstemann i den store barneflokket på Riecki og drar de drøye 20 milene over til den svenske siden av Tornedalen. Han verver seg trolig i *Norrbottens fältjägarkår* og havner i forlegning på Niemis. Ved inntreden i den svenske armeen får Erik, som alle andre, tildelt et eget «soldatnavn». I dette tilfellet – Stock, som sannsynligvis er en forkortning av navnet på hovedgården i roden (et antall gårder i et område) som hadde ansvaret for å stille en soldat og utruste ham. Bortsett fra navnsettingen av soldaten, er dette et system vi kjenner fra det norske gamle militærvæsenet også.

Muligens dimitteres Erik Mattsson i 1836, og at hans stilling er ledig her, hvem vet:

Generalmönsterrullor - Norrbottens fältjägarkår 762 (1843-1849), Bilde 1170, Vacanta compagniet. Roter under Øfver Torneå Sockn: Vacant vid General Mönstringen den 6. Julii 1836.

Akkurat når Erik vervet seg har det ikke latt seg dokumentere, men han var 20 år og myndig i 1807 og benevnt «soldat» i 1812 da den eldste datteren Cathrina ble født i Niemis den 24. juni 1812. Det står merkelig nok ikke «oägta» i kirkeboken, enda foreldrene ikke giftet seg før i mars året etter.

Lysnings och Vigselsboken for Hietaniemi sokn, 1804-1861, side 60. «1813 vigde på Kongl. Svenska Sidan. Soldaten Eric Matsson Stock och Pigan Anna Stina Pehrs dr från Juoksengi. Vigde den 12 martii.

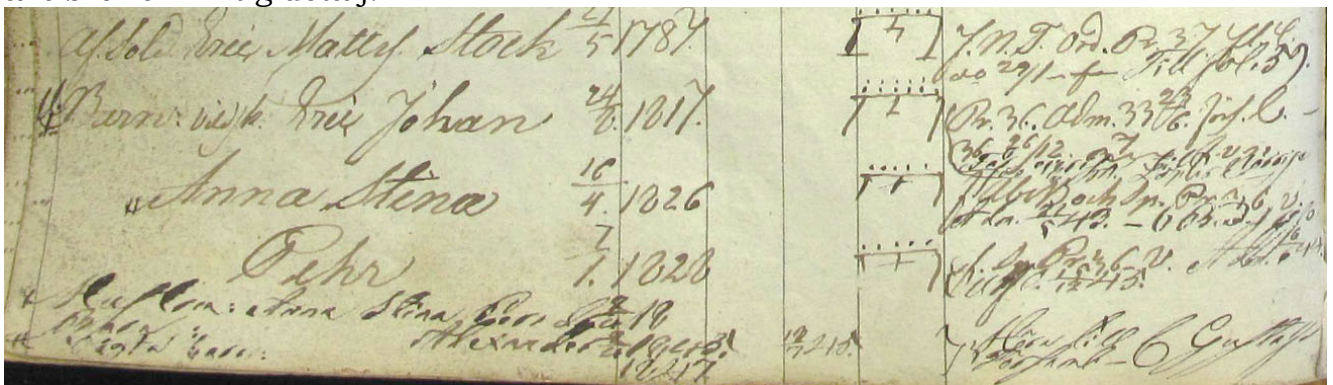
Eriks kone het Anna Stina (f.1792, d.1836) og var eldste datter av Pehr Johansson Kult (f.1772, d. 1809) og Brita Olsdotter Saloniemi (f.1768, d.1820), «inhysesfolk» i Juoksengi like nord for Övertorneå by (Matarengi). De hadde sju barn, samtlige døpt i Övertorneå kirke, hvorav to av døtrene døde unge. Resten av Anna Stinas søsken levde opp ser det ut til fra husforhørslista 1807-1819. Anna Stina flyttet hjemmefra i 1811. Hun fikk datteren Cathrina i juni 1812, så hun må ha truffet Erik Mattson like etter at hun kom til Niemis. Om da ikke han var grunnen til at hun dro dit, for de kan godt ha møttes tidligere. Det er ikke mer enn drøye 2 mil nordover elva fra Niemis til Juoksengi, og det var forlagt soldater der oppe også – så igjen, hvem vet?

Google street view: Øvertorneå kyrka ligger selvsagt ikke langt opp fra Torneälven, og slik den står nå var den ferdig (ombygd) i 1737. Det første kjente kirkebygget stod nærmere elva og ble tatt av av flom og isløsning i 1615, og på nåværende kirkested stod forløperen ferdig i 1617 allerede. Russiske kosakker plyndret Øvertorneå kirke for dens verdisaker i 1717, tok med seg kirkeklokken og banket opp den 76-årige «kyrkoherden» Johannes Tornberg som forsøkte å avverge plyndringen. Han ble så hardt mishandlet med sin egen stav at han døde to dager senere – en stav som den dag i dag oppbevares i sakristiet.

Pehr Eriksson Stock, yngste sønn av en tidligere soldat i Niemis, så vel ikke for seg noen framtid der. Det var flust av soldatsønner til å konkurrere om de få aktuelle koneemnene, og så som så med inntektsmuligheter for å brødfø sin egen familie. Pehrs mor Anna Stina døde i 1836, og da han hadde fylt 17 år i 1845 var tiden moden for å dra ut. Som innflyttingsattesten til Karl Gustav sokn viser, så var Pehr ennå i «*minderårighet*». Myndighetsalderen i Sverige var 21 år, men det viktigste var vel å ha fullført konfirmasjonen og ha bestått de kirkelige krav for å få slippe til på nattverden og kunne inngå ekteskap. Pehr så tydeligvis for seg en bedre framtid for seg og sine i Karl Gustav sokn etter noen år som dreng på Korpikylä (like ved Torne älv, om lag midt mellom Hiteaniemi og Karungi). Vi får si det slik at det begynte bra. Han fant seg kone i Övertorneå, der han giftet seg med Stina Cajsa Isaksdotter Pieti fra Kuivakangas by den 13. juli 1849. Det er i kirkeboka her det fremkommer at Per har vært på Korpikylä, for i husforhørslista 1839-48 (fol.273) er han bare oppført under «*Tjenstefolk Drängar och Pigor*» helt til slutt (etter alle gårder og leieforhold – *Bakstuguhjon* og *Inhysingar*) i Karl Gustav sokn. Nå er det ikke gitt hvilken gård han var på heller, for Korpikylä er både navnet på en av gårdene og navnet på hele tellekretsen (Lappträsk er en annen tellekrets i soknet). Vi tar med at formelt sett er Pehr og Stina Cajsa meldt innflyttet i Karl Gustav sokn 26. november 1850.

Men dette skulle ikke være Pehr sin historie, det er storebror Erik Johan Eriksson Stock sine spor vi prøver å følge. Det var nå rart om ikke brødrene var påvirket av hverandres erfaringer med å dra fra Hietaniemi til det samme nabosoknet Karl Gustav, om enn de havnet i områder om lag 3 mil fra hverandre. Spørsmålet da er jo hvem som «inspirerte» hvem? Av det vi har sett hittil skulle man tro at Pehr var den som dro først (1845) og at Erik kommer etter (uten flyttemelding, men gift der i 1847). Men en liten fotnote fra husforhørslista 1838-47 (fol.106) i Hietaniemi sokn, avslører en viktig detalj:

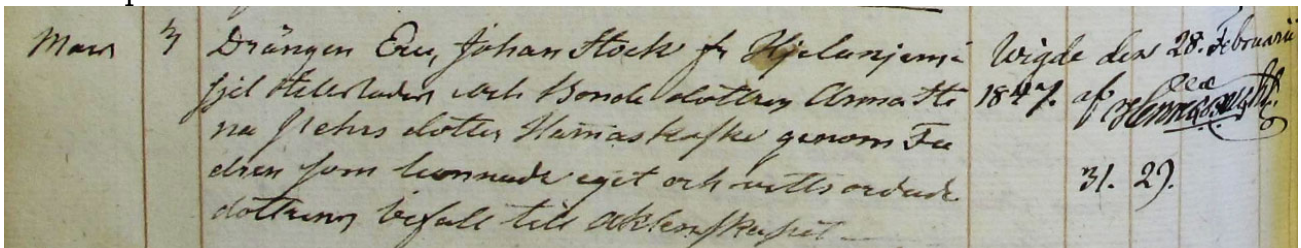
Vi ser at Erik Mattsson er Af[skjediget] soldat fra før 1838 ved start av listeføringen. Han har tre av barna boende hos seg: Erik Johan, Anna Stina og Pehr. Etter en noe pussig referanse til Hustru Anna Stina Persdr, som jo døde i 1836 (to år før denne listeføringen), så kommer det to fotnoter. Først (strek med bue, ref. Erik Johan) til «Barn Alexander, fødd 2/4 1845, død 12/7 1845», deretter (to strek med bue, ref. Anna Stina) «Oägta barn, fødd 1847». Med et klammetegn for å angi begge disse to barna, står det videre: «Høre till Socknet C Gustafs».

I månedskiftet mars/april 1845 er det rett nok døpt en Alexander (uvanlig navn) i Karl Gustavs sokn, «oägta» født i Lappträsk, med mor pige Lisa Ek mens far ikke er oppgitt. Alle fadderne er fra Perttu-gården, så da var nok moren tjenestejente der.

Denne sønnen er død 12. juli 1845. Lisa må da ha oppgitt farens navn, eller så er det Erik som vedkjenner seg farskapet her i Hietaniemi (uten å presisere at sønnen var født utenom ekteskap). Da merker vi oss at Erik trolig har vært i Lappträsk allerede på forsommeren 1844 – dvs. to år etter at hans tilkommende kone Anna Stina Pehrsson Hammaskoski fikk sønnen Carl Johan Eriksson. Dersom Erik var slik en «don Juan» at han også skulle vært far til Carl Johan, så er det jo rart at ikke han vedstod seg denne sønnen også tilbake i Hietaniemi og husforhørslista der. Og enda rarere at han skulle ha fått barn med Lisa Ek midt mellom to forhold til Anna Stina Pehrsson på det samme stedet! Nei, det synes nå helt klart at Carl Johans egentlige far ikke er Erik Johan Stock, men heller er den ukjente Erik Emanuelsson (evt. *Manuelsson*) som senere blir oppgitt i norske kirkebøker.

Vi får vel ta med barnet til Erik Johans søster Anna Stina Eriksdotter Stock også. Hans dåp har ikke vært å finne, men kirkeboka for Hietaniemi kan faktisk by på en navnløs innføring i mars 1847, der Anna Stina er oppført som mor («fader onämnd») og fødselsdatoen er 5. april 1847. Han er dødmeldt på Niemis i Hietaniemi sokn i mars 1848, knapt ett år gammel, og da kalles han Johan Petter. Det står der at han var født i Kukasjärvi (blomstrende-innsjø), som er like nord for Lappträsk og ligger i «hjørnet» mellom tre kirkesokn: Överkalix, Hietanimi og altså Karl Gustav. Men noe mer om Johan Petters dåp er ikke funnet innført i noen av dem.

Erik Johan Eriksson Stock er tilbake i Lappträsk to år etter at han fikk sønnen Alexander med Lisa Ek på Perttu, men nå er han på Hammaskoski. Der blir det ekteskap med Anna Stina Pehrsson 28. februar 1847.

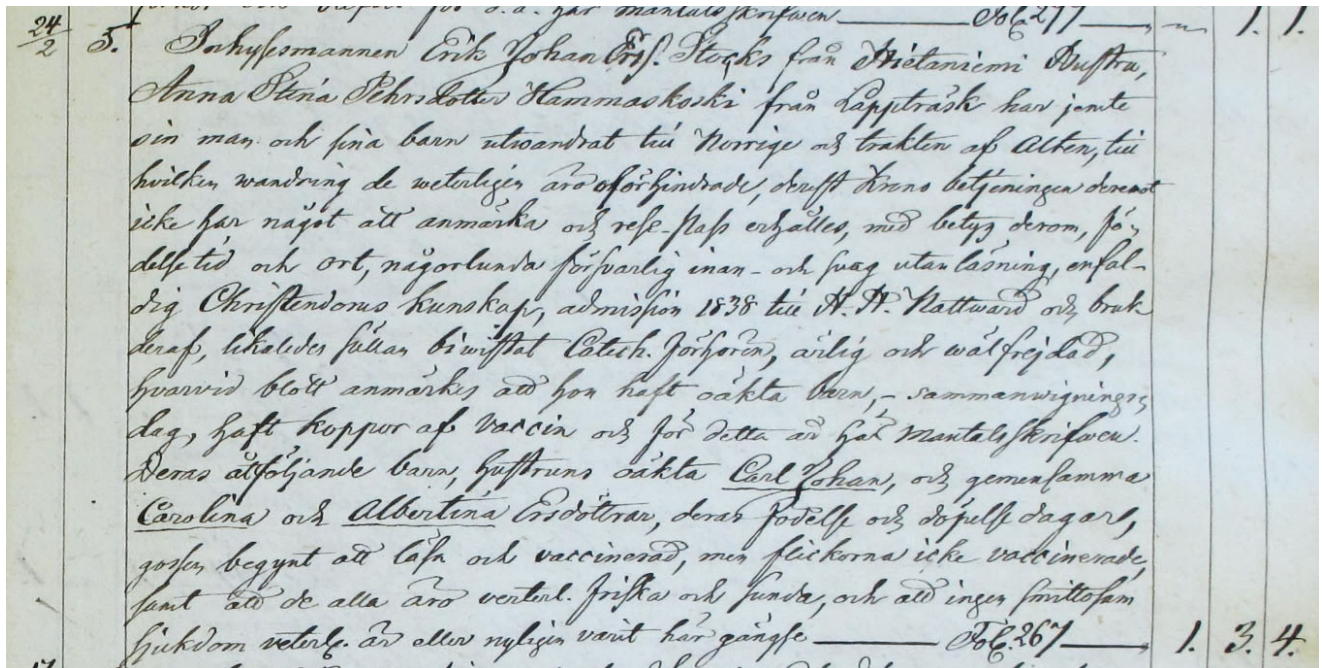

Kirkebok for Karl Gustav sokn, 1817-1857, side 102. Vigselsbok. Lysning 3. mars 1845: «Drengen Eric Johan Stock fr Hjetanjemi Hit stelleladen(?) och Bonde dotter Anna Stina Pehrs dotter Hammaskoski genom Faderen som lemnade eget och vittis ord at dotteren bifalt till äktenskapet. Vigde den 28. Februari 1847 af Henric Bucht.

I husforhørslista for 1839-48, side 254, er de oppført under Hammaskoski og bodde der med datteren Carolina født (allerede) 8. juli 1847. På Anna Stina er det notert et fravær fra nattverden i 1848, en indikasjon på at de fortsatt bodde på Hammaskoski da. I den neste husforhørslista for 1849-1858 (se bilde foran i dette notatet) er de ført helt bakerst for Lappträsk, under «Inhysesshjon»: – *i någon annans hem eller på någon annans jord utan att vara i dennes tjänst*. Det står ikke hvor de er leieboere, muligens på Hammaskoski, muligens på en av de andre gårdene. Men vi ser nå at de også har fått datteren Albertina den 19. januar 1850. Da har de to døtre og en «oäkta» sønn Carl Johan å ta hensyn til, når de planlegger dramatiske endringer for familien mot slutten av samme året.

Til Norge

Kirkebok for Karl Gustav sokn, 1851-1860, side 2. Inn- og utflyttede: «Utflyttede 1851, Datum: 24/2, Nr. 5: Inhyesmannen Erik Johan Erics. Stocks från Hietaniemi. Hustru, Anna Stina Pehrsdotter Hammaskoski från Lappträsk har jemte sin man och sina barn utvandrat til Norrige och trakten af Alten, til hvilken vandring de veterligen äro oförhindrade, deraff Krono betjeningen deremot icke har något att anmärka och rese-Pass erhålles, med betyg derom, för desse tid och ort, någonlunda försvarlig inan – och svag utan läsning, enfaldig Christendoms kunskap, admission 1838 til H.H. Nattvärd och bruk deraf, likaledes föllar bevistat Catech. Forhören, änlig och väl frejdad, hvorvidt blott anmärkes att hon haft oäkta barn, - sammanvigningsdag, haft koppar af vaccin och för detta är hon Mantalsskrifven. Deras åtföljande barn, hustruns oäkta Carl Johan, och gemensamma Carolina och Albertina Ersdöttrar*, deras födelse och döpelse dagar, gossen begynt att läsa och vaccinerad, men flickorna icke vaccinerade, samt att de alla är eller nyligen varit här gångse. – Fol. 267. Mankøn: 1**, Qvinkøn: 3, Summa: 4»

*) Ersson/Ernsdotter er vanlige forkortelser for Eriksson/Eriksdotter.

**) Her telles ikke faren Eric med fra Karl Gustavs sokn, siden han altså har utvandret fra Hietaniemi – uten å ha vært innført i Karl Gustav sokn sitt manttall.

Det var vel ikke så mange alternativ for å komme seg nordover, enn å slenge seg med en rein-raide (rekke av kjørerein med pulker eller sleder, bundet etter hverandre).

- - - Illustrasjonsfoto - - -
Glassdias, fotografert av Alf Schrøder.
Finmark fylkesbibliotek.

Det står i utflyttingsmeldingen at de skulle til Alta-traktene. Det kan si oss litt om ruten de planla å følge, men det er ikke funnet opplysninger om dem i kirkebøkene for Talvik (Alta) prestegjeld. Det betyr ikke all verden, for de norske kirkebøkene er ikke like samvittighetsfullt ført når det gjelder inn- og utflytting. Dette betyr ikke at de aldri kom til Alta, men mer sannsynlig er det vel at de undervegs endrer kursen mot Vadsø i stedet. Det er i alle fall der vi finner sporene etter dem, selv om det er et problem at en del aktuelle kirkebøker er gått tapt under brann i Vadsø.

Med tre små barn, det minste bare ett år gammelt, mot ukjent mål om lag 70 mil nordover om de dro via Enare sjø og krysset ved Utsjok. Mye lenger om de dro over Kautokeino til Alta først. Hva hadde de av bagasje og reiseutstyr tro? Og hvor mange dager tok en så lang ekspedisjon? Dette får bare bli hengende i lufta, men det setter litt perspektiv på beslutningen de tok. Og dessverre skulle de angre seg.

Det var nok ikke så lett for alle å finne seg til rette ved Varangerfjorden der sjøen ga levebrødet til de fleste. Hvorfor de dro sørover igjen etter noen år får vi vel aldri vite, men vi kan vel gjette på at soldatsønnen Erik Johan ikke var noen håndverker eller hadde noen andre ferdigheter som ga inntekt utenom sjøen. Sjøen var han ikke vant med fra Tornedalen, og dette var muligens krevende. Som folkegruppe var de kvener (Tornedalfinske innvandrere) og da hadde de nok språklige utfordringer, verre for de voksne enn for barna. Det var sikkert både mørkt og kaldt i Tornedalen vinters tid også, men det var hverken lysere eller mildere vintre i Vadsø. De havnet dessuten midt oppi den største «bølgen» med kvensk innvandring til Vadsø og Nord-Varanger. Det gjorde det nok ikke enklere å lykkes med sin nye tilværelse. Mange dro videre til Amerika, og noen dro altså tilbake til Tornedalen.

Vi har ikke dåpsmelding i Vadsø, men det fremgår av husforhørslista 1859-66 at de fikk en datter Maria Paulina under oppholdet i Vadsø. Hun er født 22. august 1855. Senere får de datteren Agneta 10. desember 1858, men hun er født i Lappträsk. Det betyr at de nok har reist tilbake i 1857/58. Sønnen Carl Johan er av helt naturlige årsaker ikke med her, han er meldt utvandret til Norge i 1858 på husforhørslista 1849-58 (se bilde foran i dette notatet). Det siste barnet, sønnen Henrik Wilhelm, døde kun tre-kvart år gammel den 12. desember 1864.

Erik Johan, Eriksøn Stokk	1817 ²³		[L]						
Hustru Anna, Hina Peters	1818 ²³		[I]	1847 ²³ L. L. sin					
Barn Carolina	1847 ⁸	Lappträsk	[I]						
Albertina	1850 ⁹	dito.	[I]						
2 Agneta	1858 ¹⁰	dito.							
1 Maria Paulina	1855 ²²	Norge	[I]						
+ Henrik Wilhelm	1864 ⁴								Død

Karl Gustav sokn, 1859-1866, side 282. Husförhörslängd.

Det er også enda et mulig spor fra familiens korte Norgesopphold, men dette er noe usikkert. I klokkerbok nr. 1 for Vadsø, 1843-1853, s. 138, er det ført to dødsfall i 1852. Den 30. april står det: «Josefine. Datter til Qvæn Erik Stokke. [Alder] 6 timer. [Opholdsted] Vadsø» Men noen få linjer lenger oppe på samme side, står følgende for

24. april (kun én uke tidligere): «Joseffine. Datter af Qvæn Erik Stokke. [Alder] 12 -"- [Opholdsted] Vadsø» Hermetegnet (-"-) på alder følger noen hakk oppover i kolonna, men ender i «Aar». Det er fullt mulig at Josefine som dør etter 6 timer den 30. april er oppkalt etter søsteren Josefine som dør 12 år gammel, en uke tidligere den 24. april. Men hvis dette er «vår» Erik Stock/Stokke, så spørs det hvor han har datteren Josefine fra. Ikke er hun nevnt i husforhørslistene, og ikke er hun med på utflyttingsmeldingen. Det er heller ikke noen Josefine Eriksdatter som er døpt i hverken Karl Gustav eller Hietaniemi i årene 1839-41. Når alderen er oppgitt til tolv år, og ikke elleve, ikke tretten, er 1839-40-41 de aktuelle årene for søk på fødsler. Jeg tror altså ikke at dette kan være «vår» Erik – selv om det er påfallende at han både er ført som kven og med etternavnet «Stokke» (nær nok fonetisk til Stock). Men motsatt er det jo litt rart at de ikke hedrer de to Josefinene ved å oppgi dem som avdøde, i det minste på den sistnevnte husforhørslista der de var kommet tilbake til Lappträsk igjen.

Dato	Navn	Alder	Sted
28. 24. Apr	Joseffine Datter af Qvæn Erik Stokke	12	Vadsø
29. 24. Do	Ninzel. Valguis Kofin, Dofin og Althj. Edmand.	60 Aar	Stonga.
30. 30. Do	Olav, Datter af Qvæn Erik Stokke Josefine Datter Josefine Olav Hanssen Langbi Gustav	41	Stonga.
31. 30. Apr	Joseffine Datter af Qvæn Erik Stokke	6 Aar	Vadsø.

Klokkerbok nr. 1 for Vadsø, 1843-1853, s. 138. Døde og begravde(1852).

Erik Johan og Anna Stina Stock lot eldstegutten Carl Johan bli igjen i Vadsø da de returnerte til Lappträsk med døtrene Carolina, Albertina og Maria Paulina - senest i løpet av 1858. Akkurat hvor de bosatte seg – hvor de ble leietakere («Inhysesfolk»), fremgår ikke av kildene. De fikk enda en datter Agneta den 10. desember 1858.

stafs Forfamling år 1858.				
Dec. 10.	Dec. 25.	Agneta	Inhysesm. Erik Joh. Ersson Stock Anna Stina Petersen	M ^o Fredrik Haummas. Kofki med hustru och styfsonen Nils Nilsson Helsingfors. Pigan Maria Christina Ekker. Dopf. 25.
		Lappträsk 2. p. 4.	40. Ktgn 1. 17 Mars 1859	

Kirkebok for Karl Gustav sokn, 1825-1861, side 150. Fødde og døpte, 1858. Her er Anna Stinas søster Brita og hennes mann Fredrik – eierne på Hammaskoski – faddere, sammen med Britas sønn «styfsonen» Nils (nå 17 år gammel). Ktgn («Kyrkotagen») d. 17 Mars 1859, dvs. da må det ha vært hjemmedåp som er angitt på den 25. desember.

Kanskje var de tilbake på Hammaskoski og kunne bidra i gårdsarbeidet der igjen, men søster og svoger var vel aktuelle faddere uansett oppholdssted. Anna Stina var fylt 40 år da Agneta ble født, men selv om hun begynte å dra på årene så fikk de enda en sønn i 1864! Anna Stina var nesten 46 år da Henrik Wilhelm ble født. Han fikk ikke leve opp og døde samme året kun 8 måneder gammel.

Anna Stina Pehrsson døde 22. oktober 1873. I kirkeboka står det at Backstugare Erik Johan Eriksson Stocks hustru døde 55 år gammel i Lappträsk.

57	"	22	"	29	1	Backstugare Erik Johan Eriksson Stocks hustru Lappträsk hustru Anna Stina Pehrsson	55	3	"	Gift
----	---	----	---	----	---	--	----	---	---	------

Kirkebok for Karl Gustav sokn, 1861-1896, side 59. Døde, 1873.

Enkemannen Erik Johan gifter seg på nytt 31. januar 1875 i Karungi (Karl Gustav sokn) med den mye yngre enken Eufrosina Adamsdotter født på Saukola 25. april 1831 i Lappträsk. Det er ikke funnet etterkommere fra ekteskapet, som varer i 15 år til Eufrosina dør i juni 1890. To år senere, fredag 8. januar 1892, dør enkmann og inhysesjon Erik Johan Eriksson Stock i Lappträsk, 74 år gammel.

1	Januar	4	Januar	87	1	Hustru Eufrosina Adamsdotter Joh. Gust. Erik Johans	74	10	5	gift
2	"	4	"	17	1	son Erik i Lappträsk Hustru Adamsdotter af Saukola	73	4	14	enkelting

Kirkebok for Karl Gustav sokn, 1861-1896, side 117. Døde, 1892.

Erik Johan Eriksson Stock og Anna Stina Pehrsson Hammaskoski fikk da med sikkerhet 5 felles barn. Yngstegutten Henrik døde tidlig. Nest eldste datter Albertina døde av slag 4. desember 1872, kun 22 år gammel. Ifølge husforhørslista 1866-75 (fol. 322) var hun nettopp kommet tilbake til Lappträsk, etter å ha flyttet til Vadsø i 1871. Mulig hun ble syk og måtte returnere, men vi får vel tro at hun var på besøk hos halvbroren Carl Johan i Krampen. Trolig var dette hans siste fysiske kontakt med familien. Den Vadsø-fødte datteren Maria Paulina blir borte for oss etter at hun flyttet fra Karl Gustavs sokn, men det er mulig at hun kan ha Stock-etterkommere.

Yngstedatteren Agneta flyttet noen få kilometer til Nedertorneå sogn og giftet seg på Pitkajärvi (Lang-sjøen) med Johan Gustav Engman. Det er skifte (*bouppteckningar*) etter Agneta av 1891, året etter at hun dør i barselseng. To andre barn som de også fikk, døde begge etter kort tid.

Eldste datteren deres Carolina, fikk i alle fall 4 barn – alle født utenom ekteskap:

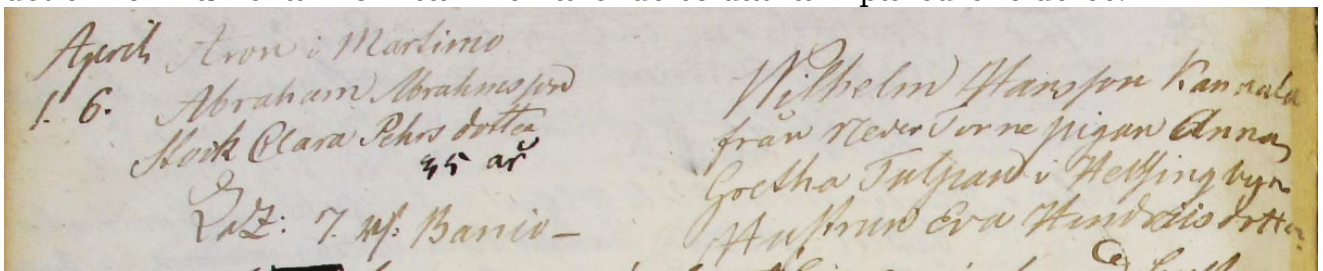
1. Johan Stock, født 8 Feb 1868, Lappträsk; død 18 Feb 1868.
2. Maria Kristina Stock, født 11 Aug 1872, Lappträsk.
3. Hilda Karolina Stock, født 28 Aug 1874, Lappträsk.
4. Ida Wilhelmine Stock, født 08 Des 1876, Lappträsk; død 14 Jan 1878.

Carolina giftet seg 4. mars 1881 med Johan Jakob Jakobsson, født på Pitkajärvi i Nedertorneå 12. april 1842. Det ble lyst for dem den 13. februar 1881 i Karl Gustav, men Carolina og de to døtrene meldte flytting til nabosoknet 21. mars 1881. Ti år senere (meldt 28. november 1890) flyttet familien tilbake til Karl Gustav sokn. De oppholdt seg på Häukijärvi litt nord for Lappträsk, da dramatikken oppstod og Carolina ble sendt til «Lasarettet» der hun døde drøyt 44 år gammel 5. april 1892 av «Förbränning af underlifvet og lemer». Det virker som hun kan ha fått innholdet fra en kokende kjele i fanget sitt, enten under matlaging på kjøkkenet eller kanskje under klesvask. Et fryktelig endelikt var det uansett.

To av Carolinas barn døde altså tidlig, men de to døtrene Maria Kristina og Hilda Karolina kan ha gitt Stock-etterkommere. Det er mulig de ikke beholdt Stock-navnet etter at moren giftet seg, men deres skjebne er ikke kjent ut over at Husforhørslista 1886-95 forteller at Maria Kristina flytter til Neder-Kalix i november 1892 og at Hilda Karolina flytter til Nedertorneå sokn i mars 1893. Enkemannen Johan J. Jakobsson giftet seg med Johanna Johansdotter Vaara (f.1853 i Hietaniemi). De havnet på Oja i Lappträsk og fikk flere barn.

Det er enda noen biter som må på plass i puslespillet før bildet er komplett. Vi drar nordover igjen, fordi det var to andre Stock-er som kom til Vadsø om lag på samme tid: Agneta – Erik Johans søster, og Aron Abrahamsson. De to var neppe i slekt og det er nok kun snakk om sammenfallende soldatnavn på fedrene deres.

Kirkebok for Hietaniemi sokn, 1779-1830, side 203. Døpte, april 1812. I Martimo fikk Clara Pehr'sdotter (1777-) og Abraham Abrahamsson Stock (1777-1818) sønnen Aron Abrahamsson Stock, født 1. april og døpt 6. april 1812.

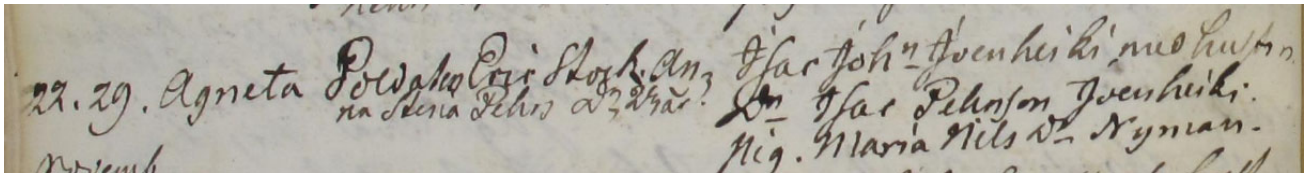
«Førre» soldaten Abraham Abrahamsson Stock dør av feber kun 41 år gammel, den 15. september 1818, i Armassari – på den finske bredden av Torneelven, midt mellom Niemis og Hietaniemi kirke, i tykkeste soldatlandet der vi har fulgt Stock-folkene våre. Dødmeldingen hans er ført i kirkeboka for Hietaniemi, på svensk side av elven. I dåpsmeldingen foran, er Abrahams sønn Aron født i Martimo på finsk side av elven men litt lenger sør for Hietaniemi kirke – der han altså ble døpt. Dette er ikke den Aron som utvandrer til Vadsø, men det er hans onkel! For Aron har ikke bare ei storesøster (Greta Caisa Abrahamsdotter Stock, f.1798), men også en eldre bror som skal bli far til vår Vadsø-Aron. Denne broren Abraham Abrahamsson ble født 6. februar 1810 i Niemis. Hans mor var Hedvig Olsdatter (1770-1810), hun døde av «rødfeber» kun 5 måneder etter fødselen, og hans far Abraham gifter seg i november 1811 med Clara Pehr'sdotter Väystjäjä (nybyggergårder øverst oppe i Helsingbyen, dagens Kainuunkylä). Abraham junior, født i 1810, giftet seg med Caisa Hansdotter Springfieldt den 14 nov 1830. Begge var da oppført i Armassaari, nesten rett overfor Hietaniemi kirke, på den finske siden. De to får sønnen Aron Abrahamsson Stock født i «Alkulla» i 1832/33, som er de to årstallene han selv oppgir under folketellingene i 1875 og 1900 for Vadsø. Alkkula (ikke Alkulla) er like utenfor Ylitornio (Øver-Tornio, på finsk side altså). Dessverre er han ikke døpt i Hietaniemi kirke rett over elva, men på den finske siden der dåp ikke er søkbar for de aktuelle årene i Øvertorneå. Da får vi nøye oss med Arons egne oppgitte årstall. Men det vi finner er vielsen hans den 11. februar 1855 i Øvertorneå med Helena Pehr'sdotter Korteniemi, født 22. mars 1823 i Turtola, datter av bonden Pehr

Pehrsson og Greta Hansdatter Korteniemi. På vielsen er Helena ført i Helsingbyen i Øvertorneå, men det er ikke registrert noen barnedåp på dem i de påfølgende årene. Aron og Helena er i Vadsø under folketellingen i 1875, og der er de oppført uten egne barn. Ei jente på 3 år, Maria Pettari (Pehrsdotter) Rantama, er oppført som pleiedatter uten at vi får vite hvordan hun havnet der. Helena dør av tuberkulose i Vadsø 22. juli 1901, nesten 78 år gammel som kona til «Røger» Aron Stok. Aron var «Fisker og Sjouarbeider» i folketellingen 1875, og «Fiske og kjødrøger» i folketellingen 1900 (da bodde de på hjørnet av Kirke- og Hvistendahlsgate). Den ti år yngre Aron overlevde sin kone Helena med bare noen få år. «Enkemand og fattiglem» Aron Stok døde av «alderdomsvaghed» i Vadsø den 22. mai 1904. Det står i kirkeboka at Aron var født 1829 i Finland, mens han selv altså tidligere hadde oppgitt dette til å være 1832/33 og det er vel litt uklart hvem som har kommet med årstallet 1829 etter at han var død, og uten at det har dukket opp noen barn etter dem.

Det er ikke mange oppføringene å finne på Aron Stock i Vadsø, men han er bl.a. forlover tre ganger i 1877, de to første gangene sammen med Erik Hannukala, også fra Alkula i Øvertorneå. Først for Isak Sundelin og Hilda Karoline Juani (kvensk pike fra Øvertorneå) 14. september 1877, deretter for Johan Johansson Stålnakke (kvensk fisker fra Øvertorneå) og Josefina Lautto (kvensk pike fra Alkula) den 18. november 1877, og til slutt (og mer relevant) var han forlover for sønnen til Agneta Eriksdatter Stock som var gift med Baard Larsen Moxnæs. Vielsesdagen var 16. september 1877 og Bernt Andreas Moxnæs, norsk ungar og fisker, født i Vadsø mens oppholdsstedet er Krampenenes, giftet seg med Johanna Tavola, kvensk pike født i Pello i Øvertorneå. Forloverne: Johan Færdig fra Pello og Aron Stok Vadsø.

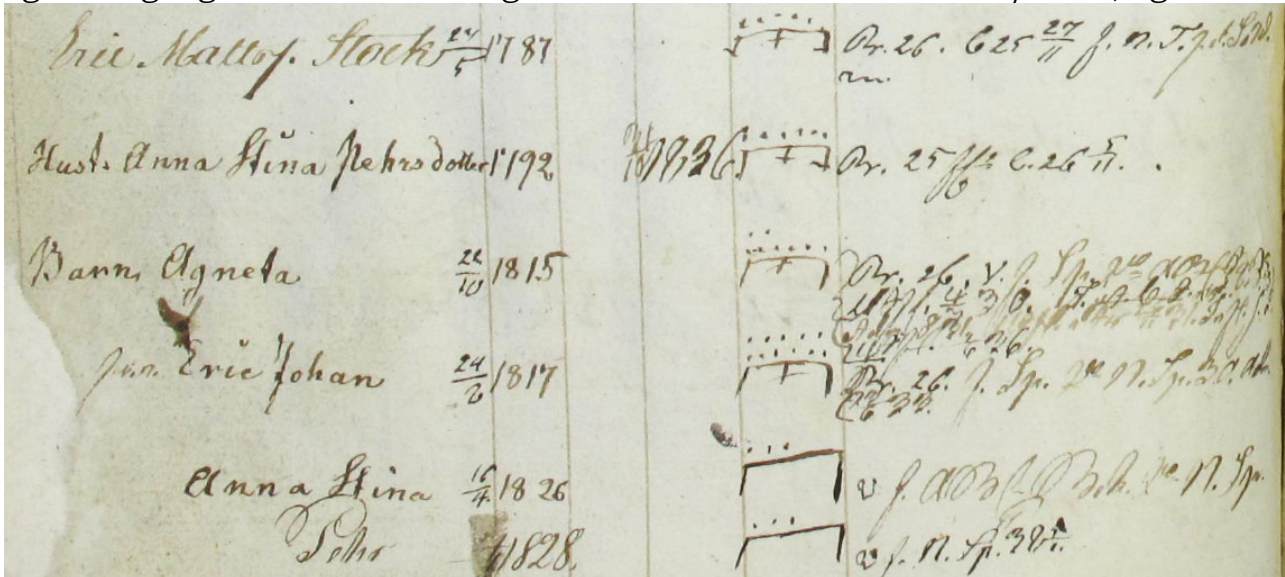
Vi kan nok slå fast at det ikke er noe biologisk slektskap mellom Aron Stock og Carl Johan Stock på Krampenenes. Arons bestefar var soldaten Abraham Abrahamsson Stock – muligens fra Finland, jeg vet ikke men det kan ha vært det finske som bandt dem sammen, han og Carl Johans bestefar soldaten Eric Mattsson Stock. Erics egentlig etternavn Riekki, kjenner vi jo mens Abrahams nok lar seg etterspore i innskrivingsruller for Norrbotten. Men jeg tror altså ikke det er noe å hente der, og siden vi ikke har funnet etterkommere etter Aron så er det ikke mye motivasjon i å jakte mer i den retningen. Som nevnt tidligere, så var det en tredje Stock-soldat på denne tiden i Hietaniemi: Johan Johansson. Denne Johan Johansson Stock er født Ollaka, den 18. juni 1801 i Kemi, Finland. Altså til en viss grad i militærtjeneste samtidig: Erik Mattsson, Abraham Abrahamsson og Johan Johansson, alle tre med det samme soldatnavnet Stock – og (høyst trolig) uten at de er i slekt.

Det gjenstår en Stock som havnet i Vadsø, og det er altså Agneta Eriksdatter Stock. Hun ble født 22. oktober 1815 i Niemis og dåpsført i Hietaniemi kirke. Faren var soldaten Erik Mattsson Stock, moren Anna Stina Pehrsdotter på 23 år. Fadderne: Isac Johanssson Joenheiski med hustru, Dr(engen) Isac Pehrson Joenheiski, Pig(en) Maria Nilsson Nyman.

Kirkebok for Hietaniemi sokn, 1779-1830, side 233. Døpte, oktober 1815.

Agneta var altså Erik Johan Eriksson Stocks eldre søster, og da «stetante» til Carl Johan på Krampenes. Agneta utvandret fra Hietaniemi omkring 1845 og må ha dratt nordover minst 6 år tidligere enn broren Erik og hans familie. At de kommer reisende etter henne kan tyde på at det må ha vært gitt positive anbefalinger fra Varangerfjorden og at hun hadde kommet i orden der oppe – dette litt i motstrid til at Erik hadde tenkt seg til Alten i følge utflyttingsmeldingen fra Karl Gustavs sokn. Den komplette familien er opplistet under husforhørslista 1827-40 for Koivukylä tellekrets i Hietaniemi (Koivu-kylä = bjørke-byen), er sentrum i dagens Hietaniemi). Yngstemann Pehr er født i 1828, så da er dette mens de bor på Vietsaniemi eller Risudden. Husforhørene viser at både Agneta og Erik Johan får gode «karakterer», prikker og streker i fleng. Agneta er «Adm. 1831» dvs. hun har stått til konfirmasjon og får adgang til nattverd 16 år gammel. Eric Johan er «Adm. 27/6 33», også 16 år.

Det er ikke utflyttingsmeldinger fra Hietaniemi for den aktuelle perioden, og det er heller ikke funnet innflyttingsmelding på Agneta til Vadsø. Vielser er det også litt dårlig med for denne perioden i Vadsø, men på dåpen til (eldste?) datteren Elen Marie fremkommer det at barnet er «Ægte» og altså født innenfor ekteskap. Elen ble født 6. mars 1846, og da må vel foreldrene ha giftet seg senest på slutten av 1845. Dette tilsier at Agneta kom til Vadsø senest vinteren 1845, men hun kan ha kommet noe tidligere også. Uansett så giftet hun seg med Baard Larsen Moxnæs, født 1813 i Trondheim, død 1867 i Vadsø. Baard og Agneta fikk i alle fall tre barn: Elen Marie (1846), Bernt Andreas (1849) og Erik (1852).

Datteren Elen Marie giftet seg med Isak Wilhelm Persoma, og fikk (minst) to barn: Berhardine Vilhelmine (18) og Laurits (18). Og Laurits sin sønn Sigurd Valdemar (f.1870) hadde ungen Karl Stock på Krampenes som fadder! Altså var Carl Johan Stock sin sønn Karl på Krampenes, fadder for Agneta Stock sitt oldebarn. Agneta var selv fadder for de to eldste barna til Johan Peter Persoma og kona Christine Lovise Abrahamsdotter: Johan Bernhard i 1868 og Antonette i 1870. Johan Peter

Persoma var bror til Isak Wilhelm, som altså var gift med Agnetas datter Elen Marie. Agneta var blitt enke i 1867, og oppholdt seg i Vadsø. Folketellingen av 1875 sier at hun var enke og leieboer, og «forsørget af Søn» som bodde på samme adresse: Bernt Andreas. Verdt å merke seg er det også en logerende ugift fisker Salomon Andersen Eklund på samme adresse, født i 1832 i Hietaniemi sogn i Sverige.

Agneta var enke i drøyt 10 år, men så giftet hun seg med foran nevnte Salomon Eklund 4. august 1879. Han skulle være født i Hietala i Finland 26. juli 1825 i følge kirkeboka for Vadsø landsokn. Det stemmer ikke det heller, hverken sted eller dato. Som folketellingen 1875 sier, så er Salomon født i Hietaniemi 26. november 1825. Nærmere bestemt på Päckila (Bäckesta) der også Eric Mattson Stock holdt til på den tiden. Det må bety at Agneta og Salomon høyst trolig kjente hverandre fra barnsben av! Salomon var for øvrig «uekte» sønn av Brita Stina Johansdotter og soldaten Anders Eklund. Den ekteskapelige lykken varte ikke så veldig lenge for Salomon og Agneta. Salomon dør av lungebetennelse i januar 1886 og Agneta er igjen enke. Vi ser henne i folketellingen for Vadsø kjøpstad av 1885. I Vestre Baggade bodde hun sammen med sønnen Bernt, kona Johanne og deres 14 år gamle pleiesønn Peter Ludvig Persoma (født 1872, ikke 1875 som det står i folketellingen). Denne Peter Ludvig var sønn av Johan Peter Persoma og kona Christine Lovise Abrahamsdotter. Agnetas datter Elen Marie var dermed tante til gutten, og dette familiebåndet kan nok forklare hvorfor Bernt og Johanne har tatt ham til seg (det ser ikke ut som om de fikk egne barn). Det står ikke «enke» som sivilstand på Agneta i folketellingen (ingen av dem har angitt sivilstand), men Salomon som døde i januar 1886 er ikke oppført. Dette tyder på at folketellingen nok ikke ble ferdig i 1885 – men må pågått litt inn i 1886. Fire år senere dør Agneta. I kirkeboka for Vadsø bysokn står det at fattiglem, kvensk enke, Agnethe Eklund, døde av slag og lammelse 14. juli 1890.

Alle de tre barna etter Agneta levde opp, giftet seg og i alle fall to av dem fikk egne etterkommere. Alle disse er altså Stock-etterkommere fra Eric Mattsson Rieki, men de er ikke genetisk i slekt med Stock-ene som er etterkommere av Carl Johan Stock (Hammaskoski) på Krampenes. Siden Agnetas bror Erik Johan Stock ikke var far til Carl Johan, så kan det ikke bli noe genetisk slektskap. Familiært ble det jo likevel, i og med at både Erik Johan Stock «adopterte» Carl Johan som sin sønn, og Carl Johan «adopterte» Erik Johan som sin far ved å ta hans etternavn Stock i Norge.

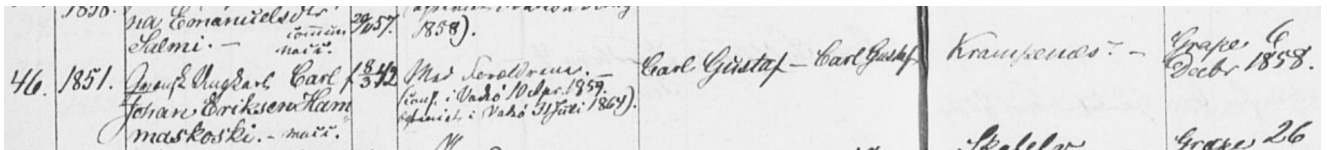

Carl Johan Eriksson Stock på Krampenes

Carl Johan ble født den 8. mars 1842 på Hammaskoski, Lappträsk i Karl Gustav Sogn i Norrbotten, Sverige. Moren het Anna Stina Pehrsdotter, hjemmehørende på Hammaskoski. Faren er oppgitt som Erik (E)manuelsson, øvrig personalia er ukjent. Kun *Manuelsson* er brukt i norske kirkebøker, men fonetisk er det sannsynlig at E-en er gått tapt ved innskriving. Det er heller ikke vært gjort noen funn i svenske kilder på patronymet Manuelsson i Karl Gustav sogn. Det var egentlig straffbart å føde barn utenom ekteskap, men det var likevel ikke vanlig å oppgi farens navn ved dåpsinnføring i de svenske kirkebøkene. I noen tilfeller kan man finne farens navn i en tingrettsdom, om sak ble reist og tiltalte var mulig å innstevne – men en slik sak er ikke funnet i Carl Johans tilfelle.

Det er slått fast at Carl Johans patronym Eriksson ikke kommer fra Erik Johan Eriksson Stock, mannen som gifter seg med Anna Stina Pehrsdotter i 1847 og blir stefar for Carl Johan. Erik Johan og Anna Stina fikk to døtre Caroline og Albertine på Hammaskoski, der de var leieboere på gården som storesøster Brita Carolina og hennes mann Fredrik Henriksson Forsberg hadde overtatt i 1846. Trolig i et forsøk på å finne en bedre framtid, utvandret familien til Norge vinteren 1851.

Erik Johan, Anna Stina, Carl Johan, Carolina og Albertina slo seg ned i Vadsø. Det er få spor etter dem, men familien ble utvidet med minst en datter under oppholdet i Norge: Maria Paulina født i 1855. Vi kan ikke helt avskrive muligheten for at det også kan ha vært enda en familieutvidelse i Vadsø, en datter kalt Josefina. Hun døde etter kun noen timer i april 1852, men dette er en usikker kobling.

Vadsø ministerialbok nr. 4, 1854-1880, Inn- og utflyttede, s. 429 (innføringer i 1864): [No.] 46. [Opgiven Datum.] 1851. [Navn] Qvensk Ungkarl Carl Johan Eriksen Hammaskoski. [Alder.] f. 8/3 42. [Opgiven Hensigt med Indflytningen.] Med Forældrene. (Conf. i Vadsø 10 Apr. 1859. Ægteviet i Vadsø 31 Juli 1864). [Fra hvilket Sted indflyttet, og hvor født.] Carl Gustaf - Carl Gustaf. [Hvor den Indflyttede opholder sig.] Krampenæs. [Medbragte Attester.] Grape 6 Decbr 1858.

Familien gir opp sin utvandring, forlater Vadsø og returnerer til Lappträsk og Karl Gustavs sokn i Norrbottens län. Hjemreisen skjer trolig tidlig i 1858, både attesten fra presten Grape ved Carl Johans innflytting og fødselen til enda en datter Agneta i Lappträsk desember 1858 støtter dette. Men Carl Johan blir ikke med tilbake, og melder altså innflytting til Norge – i 1851.

Formell innføring i kirkeboka om innflytting til Norge må være gjort i månedsskiftet juli/august 1864, siden ekteskapet av 31. juli 1864 er tatt med. Da oppholder Carl Johan seg på Krampenes, i huset som han kjøper/overtar etter Nicolai Rushfeldt som drar til Amerika med sin familie 4. august 1864. Papirene på eiendommen er datert 30. juli 1864, og tinglyses to dager senere 1. august. Eiendomsovertakelsen skjer ved en todelt betaling, 300 spesidaler kontant som Nicolai får med seg som startkapital over dammen, og 300 spesidaler som følger Nicolais mor – Elisabeth Hansdatter – resten av hennes liv.

Carl Johan tar altså over eiendommen for et kontantbeløp til Nicolai, mens resten skulle nedbetales til hans mor, og inkluderer losji for Elisabeth i hennes livskveld (hun var 67 år ved avtaleinngåelsen). Det var ikke satt sluttdato for nedbetalingen, men Nicolai og hennes mor må ha hatt et svært godt inntrykk av – og tro på – denne unge mannen for å inngå en slik avtale. Dette blir ytterligere understreket ved to tilleggsmoment: 1) Dersom Elisabeth dør før restbeløpet er nedbetalt, så tilfaller eiendommen til Carl Johan uten videre krav for hennes arvinger. 2) I det framtidige arveoppgjøret etter Elisabeth sier Nicolai Rushfeldt at hele hans arvepart, både i en eventuell rest av de innbetalte 300 spesidaler og i de øvrige etterlatenskaper etter moren, skal tilfalle Carl Johan Stock. Slett ingen dårlig attest.

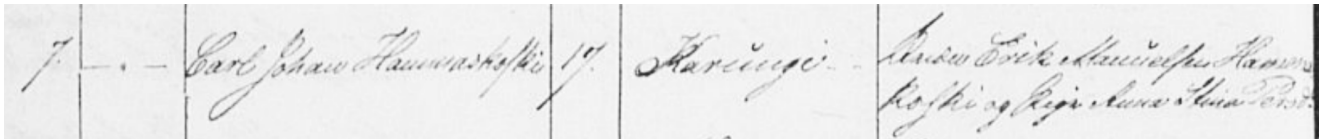
Elisabeth Hansdatter dør 26. april 1887 på kammerset sitt i huset på Krampenes 90 år gammel. To av hennes barn døde som små, men fire levde opp og fikk egne etterkommere. Siden Nicolai hadde overdratt sin morsarv til Carl Johan, så skulle han altså få en fjerdedel av arven etter Elisabeth, i tillegg til at han fra nå av hadde eiendommen uten heftelser og uten evt. restgjeld. Skifteprotokoller for Vadsø på denne tiden er det visst nok dårlig med, så de nevnte arveforholdene får bare stå udokumentert. I følge panteprotokollen er Carl Johan Stocks obligasjon på 300 spesidaler for eiendommen avsluttet pr 1. september 1906. Men hvorfor det tok nesten 20 år før heftelsen på eiendommen ble slettet, må også bare stå uoppklart.

Tilbake til august 1864, da Carl Johan overtok eiendommen på Krampenes etter Nicolai Rushfeldt som altså dro til Amerika den 4. august. Nicolai var trolig inspirert av sin eldre bror Immanuel Rushfeldt, som hadde reist til Amerika tre uker tidligere i juli 1864. En tredje bror Absalon Cornelius Rushfeldt, reiste også til Amerika men ventet til september 1870. For å sikre morens rettigheter i sitt fravær, oppnevnte Nicolai to menn for å føre tilsyn med restbetalingen for eiendommen og levevilkårene for Elisabeth. De to var Johan Strand og Petter Persoma. Denne siste må jo være Johan Peter Johansson Persoma(-järvi), noen få år yngre enn Nicolai og broren til Isak Wilhelm Persoma – gift med Agneta Stocks datter Elen Marie Moxnæs.

Hvordan klarte den unge mannen Carl Johan Stock på kun 22 år å finansiere en slik handel, med først 300 spesidaler kontant og deretter uspesifisert årlig beløp for å dekke de siste 300 spesidaler til Elisabeth Hansdatter? Vel, den siste halvdel hadde han jo god tid på – ikke minst sett i ettertid når vi vet at Elisabeth levde i 23 år etter avtaleinngåelsen. De første 300 spesidalerne er et større mysterium. Det er ikke funnet noe lån i Panteboka for å dekke beløpet, men derimot er det et salg av eiendom der! Kun kort tid etter at Carl Johan overtar eiendommen, selger han den østligste parten med påstående hus, til nettopp Johan Peter Johansson Persoma for 140 spesidaler. Skjøtet er datert 19. august 1864, og Carl Johan vedgår der å ha mottatt betaling for det ennå ikke oppmålte areal. Det står at dette skal avklares ved en senere oppmålingsforretning. Carl Johan erklærer også at Johan Peter skal holdes skadesløs dersom heftelsene på hovedeiendommen som er tilknyttet kåret for Elisabeth Hansdatter, skulle slå inn.

Denne kjøpesummen dekker nesten halve beløpet som Nicolai fikk med seg til Amerika, resten må Carl Johan ha spart opp i de 6 årene som hadde gått siden han ble alene etter at resten av familien returnerte til Tornedalen. I tillegg til sparing fra lønnet arbeid (fiskeri trolig), ville det være rart om ikke Carl Johan fikk seg noen kontanter fra stefaren Erik Johan Eriksson Stock og moren Anna Stina Pehrsson før de dro og etterlot den knapt 16 år gamle «gutten» ved Varangerfjorden. Familien var leieboere i Lappträsk, men selv om de ikke var bønder eller jordeiere i datidens Sverige så betyr ikke det at de var lutfattige. De hadde tydeligvis nok kontanter til å reise nordover i 1851, og det var nok ikke gratis å returnere sørover i 1858 – så noen spesidaler får vi vel tro at Carl Johan fikk i forskudd på arv da han tok farvel med dem for siste gang.

Et drøyt år etter at foreldrene har dratt sørover igjen, blir Carl Johan konfirmert. Konfirmasjonsdagen 10. april 1859 er han nokså nøyaktig 17 år gammel.

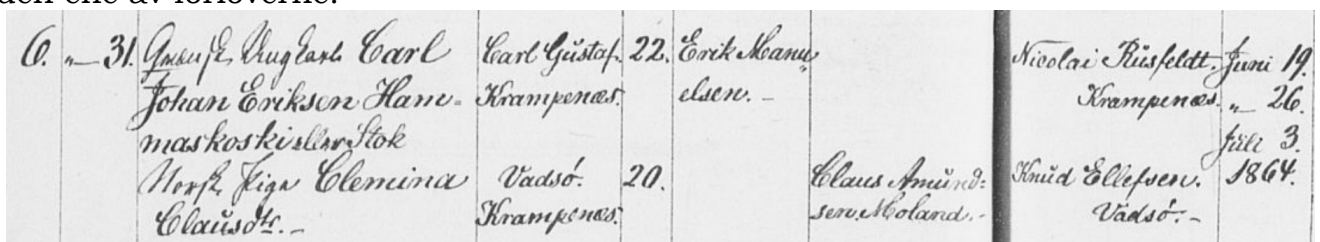

Vadsø ministerialbok nr. 4, 1854-1880, Konfirmerte s. 164: No. 7. Confirmationsdag: 10de April. Confirmandens fulde Navn: Carl Johan Hammaskoski. Alder: 17. Fødested: Karungi. Forældre: Manden Erik Manuelsen Hammaskoski og Pige Anne Stina Persd.

Her bruker han Hammaskoski (Tandfors) som sitt etternavn. Det kan vel ikke helt utelukkes at skrivekaren i kirkeboka bare bruker det etternavnet som er oppgitt på faren. Det er selvsagt mulig at Carl Johan ennå ikke hadde valgt å ta Stock som sitt etternavn. Vi må bare stole på at moren Anna Stina har oppgitt rett far, selv om jeg tror at skrivekaren har oppfattet *Emanuelsen* som Manuelsen. Dette fordi det altså ikke har vært noen Manuel, Manuelssønner, eller Mauelsdøtre å se i kildene for hjemstedet i Lappträsk, kirkeklassen Karungi eller resten av Karl Gustav sokn. Navnet Emanuel derimot har forekommet noen få ganger i samme kilder.

Carl Johan havner på Krampenes etter hvert. Akkurat når, eller hvorfor, lar seg ikke lese ut av kildene. Han treffer tydeligvis sin livsledsagerske i Vadsø, den to år yngre Klemine Clausdatter Mæland. Klemine ble født utenfor ekteskap i Vadsø 11. august 1844. Moren var 30 år gamle Lisa Michaelsdatter fra Kløvnes i Nesseby, drøye tre mil vest for Vadsø. Lisa var selv født utenom ekteskap, av foreldrene Michael Johannesen og Cathrina Bjerregård. Klemines far var 29 år gamle Claus Amundsen Mæland, opprinnelig fra Voss i Hordaland. Han var yngste barnet av Amund Godskalksen fra Øvre Vinje, og hans kone Marit Clausdatter Jerald. De to var gift, og ble viet i Vang kirke på Voss den 26. juni 1804. Det ser ikke ut til å vært noen kontakt med faren og Klemine vokste trolig opp hos moren i Vadsø. Faren Claus slo seg til på sørsida av Varangerfjorden. Der finner vi ham på Strømsnes i Jarfjorden under folketellingene både i 1865 og 1875 («Ugift garbruker, fisker. Eget hus». Han ble dødmeldt samme sted den 13. desember 1898 («Ungk. Fattiglem»).

Carl Johan og Klemine giftet seg 31. juli 1864. I kirkeboka bruker Carl Johan begge etternavnene Hammaskoski og Stok. Igjen angis Carl Johan sin far som Erik Manuelsen, og Klemines far angis feilaktig som Moland (det skal være Mæland). Videre får vi vite at begge to oppholder seg på Krampenes, og at Nicolai Rushfeldt er den ene av forloverne.

Vadsø ministerialbok nr. 4, 1854-1880, Viede 1864, s. 256.

Folketellingen 1865 for Nord-Varanger viser at Carl Johan Eriksen Stok er «selveier, fisker» og har 1 hest, 2 kyr og 3 sauer. Carl og Klemine har fått en sønn Wigdal, som ble født 28. april 1865. Han ble først hjemmedøbt (som vanlig var) av Ananias Olsen. Ved kirkedåpen 20. august 1865 var fadderne: «Johan Rusfeldt og Hstr; Simon Nilsen og Hstr; Nils Johannesen Rusfeldt». Kun 11 måneder gammel dør denne sønnen. Det er ikke oppgitt dødsårsak på ham, men det er flere tyfusdødsfall i samme måned.

Carl Johan og Klemine får to sønner til, som begge dør etter kort tid. Først Carl Frederik (19. april 1867 – 9. oktober 1870), så Georg Michael (27. mai 1869 – 17. juli 1870). Det å miste 3 barn slik i rask rekkefølge, må ha vært forferdelig. Men så, den 23. april 1871 kom Karl til verden, og han ble den første av barna som levde opp og tok ikke kvelden før 19. desember 1940. Så fulgte:

- Anna (8. mars 1873 – 5. mai 1939),
- Lovise (18. oktober 1875 – 9. juli 1898). Døde ugift av «tæring» (tuberkolose),
- Marie Karoline (7. desember 1877 – 7. september 1939),
- Georg (17. april 1880 – 10. august 1949),
- Johan (7. mars 1882 – 20. juli 1891), død av influensa,
- Henrik (13. januar 1884 – 13. juni 1896).

Av 10 barn var det altså kun 4 som vokste opp og fikk etterkommere. Carl Johan Eriksen Stock skulle ikke bli en gammel mann, han døde på Krampenes kun 59 år den 28. juli 1901. Året før, ved folketellingen i 1900, er han oppført som fisker og bor sammen med kona og den yngste sønnen Georg. Hans kone overlevde ham med 7 år, og den 30. oktober 1908 dør også Klemine Clausdatter på Krampenes.

Allerede i 1897 overførte Carl Johan og Klemine den ene delen av sin eiendom til eldstesønn Karl. Huset etter Karl og kona Agnes står på Krampenes den dag i dag. Du ser det på bildet fra 1958 på side 1. Og vegg i vegg står huset etter broren Georg. Et par år etter at Carl Johan døde, i 1906, selger Klemine resten av eiendommen på Krampenes til sønnen Georg. Georg bygger et nytt hus på samme sted som det gamle Karl Johan kjøpte av Nicolai Rushfeldt i 1864. Disse opplysningene kommer fra Gunvor Rushfeldt (f.1927), barnebarn av Georg Stock.

Bildet er fra Finnmarken 22. desember 1992. Fotograf ukjent. Bildet er trolig tatt på 1920-tallet, og viser lineegning utenfor huset til Georg Stock. Det lysere huset midt i bildet er Karl Stock sitt hus. Det er rimelig å tro at både Georg og Karl er avbildet, men det mangler mer informasjon om dette. Ivar Rushfeldt forteller at ifølge Torgeir Pleyrn kan fotografen ha vært bestefaren Eilert Ananiassen.

Carl Johan Eriksen og Klemine Claudatter Stock sin etterslekt

1: Wigdahl Stock ble født 28 Apr 1865, Krampenes; ble døpt 13 Aug 1865, Vadsø kirke; og døde 24 Mar 1866, Krampenes; ble begravet 29 Mar 1866, Vadsø kirke.

2: Carl Frederik Stock ble født 19 Apr 1867, Krampenes; ble døpt 07 Jul 1867, Vadsø kirke; og døde 09 Okt 1870, Krampenes; ble begravet 16 Okt 1870, Vadsø kirke.

3: Georg Michael Stock ble født 27 Mai 1869, Krampenes; ble døpt 2 Jan 1870, Vadsø kirke; og døde 17 Jul 1870, Krampenes; ble begravet 21 Jul 1870, Vadsø kirke.

4: Karl Stock ble født 23 Apr 1871, Krampenes; ble døpt 27 Aug 1871, Vadsø kirke; og døde 19 Des 1940, Krampenes; ble begravet 23 Des 1940, Vadsø kirke.

Karl hadde et utenomekteskapelig forhold med Hansine Cicilie Nilsen. Hansine ble født 6 Apr 1869, på Krampenes; og døde 18 Jul 1939, Kiby i Vadsø.

Karl og Hansine fikk datteren:

1. Helga Karoline Karlsen Stock. Hun ble født 16 Jun 1889 på Krampenes; ble døpt 13 Apr 1890, Vadsø kirke; og døde 17 Jan 1953 i Fauske, Salten i Nordland; ble begravet 23 Jan 1953, Fauske kirke. Hun var gift Kirkemo og hadde to barn, men begge disse barna er døde nå uten etterkommere.

Karl giftet seg med Agnes Therese Dahl 17 Aug 1895, Vadsø. Agnes var datter av Regnor Fredrik Lorentz Vold Baardsen Dahl og Mina Louvise Mattila, og ble født 19 Jul 1877, i Vardø; ble døpt 23 Sep 1877, i Vardø; og døde i juni 1959 på Krampenes. Agnes og broren Rudolf vokste opp på Krampenes etter at foreldrene dro hver til sitt og fikk nye familier: Regnor i Amerika og Mina i Vardø. Agnes vokste opp hos Lovise Rushfeldt og Karl Olsen.

Karl og Agnes fikk barna:

1. Aksel Kildal Stock ble født 10 Des 1895 på Krampenes; ble døpt 19 Jul 1896, Vadsø kirke; og døde 13 Jul 1898 på Krampenes; ble begravet 17 Jul 1898, Vadsø kirke.

2. Håkon Ferdinand Stock ble født 06 Sep 1897 på Krampenes; ble døpt 09 Jan 1898, Vadsø kirke; og døde 30 Aug 1988, Vadsø; ble begravet 5 Sep 1988, Vadsø kirke.

3. Margit Lovise Stock ble født 14 Nov 1899 på Krampenes; ble døpt 08 Apr 1900, Vadsø kirke; og døde 28 Apr 1974, Vadsø; ble begravet 2 Mai 1974, Vadsø kirke.

4. Kasper Kristoffer Stock ble født 18 Aug 1901 på Krampenes; ble døpt 18 Mai 1902, Vadsø; og døde 15 Mai 1951 i Vadsø; ble begravet 21 Mai 1951, Vadsø.

5. Aksel Stock ble født 15 Sep 1903 på Krampenes; ble døpt 03 Jan 1904, Vadsø kirke; og døde 18 Okt 1962; ble begravet 24 Okt 1962, Vadsø kirke.

6. Klara Terese Stock ble født 09 Jun 1905 på Krampenes; og døde 26 Feb 1987, Krampenes; ble begravet 4 Mar 1987, Vadsø kirke.

7. Regnor Wilfred Stock født 01 Mai 1907 på Krampenes; og døde 27 Mai 1952, Kirkenes.

8. Anna Elfrida Stock ble født 26 Nov 1909 på Krampenes; og døde 21 Feb 1972, Krampenes; ble begravet 26 Feb 1972, Vadsø kirke.
9. Randi Matilde Stock ble født 09 Jan 1912 på Krampenes; ble døpt 23 Jun 1912, Vadsø kirke; og døde 25 Jul 1985 i Porsgrunn; ble begravet 30 Jul 1985, Eidanger kirke i Porsgrunn.
10. Johan Rudolf Stock ble født 29 Sep 1913 på Krampenes; ble døpt 18 Jan 1914, Vadsø kirke; og døde 09 Des 1994 i Vadsø; ble begravet 16 Des 1994, Vadsø kirke.
11. Bjarne Gotfred Stock ble født 17 Mai 1915 på Krampenes; og døde 23 Des 1960 på Krampenes; ble begravet 30 Des 1960, Vadsø kirke.
12. Vally Dorthea Stock ble født 22 Mar 1917 på Krampenes; og døde 18 Sep 2000 i Vadsø; ble begravet 27 Sep 2000, Vadsø kirke.
13. Elvira Magdalene Stock ble født 03 Aug 1920 på Krampenes; og døde 27 Aug 1920 på Krampenes.

5: Anna Stock ble født 08 Mar 1873, Krampenes; ble døpt 17 Aug 1873, Vadsø kirke; og døde 05 Mai 1939. Anna giftet seg med Johan Petter Isaksen Methi den 07 Okt 1894 i Vadsø kirke. Johan Petter var sønn av Isak Persen Methi og Maria Catharina Solomonsdatter Wara, og han ble født 6 Jun 1871 i Vadsø; ble døpt 01 Okt 1871, Vadsø kirke; og døde 2 Jan 1943, Vadsø.

Anna og Johan Petter fikk barna:

1. Astrid Johanna Methi ble født 03 Mai 1895, Vadsø; ble døpt 09 Mai 1895, Vadsø kirke; og døde 1 Nov 1961.
2. Klara Josefine Methi ble født 13 Jan 1897, Vadsø; ble døpt 8 Aug 1897, Vadsø kirke; og døde drøyt 2 år gammel 24 Mai 1899, Vadsø; ble begravet 28 Mai 1899, Vadsø kirke.

6: Lovise Stock ble født 18 Okt 1875 på Krampenes; ble døpt 6 Sep 1876, Vadsø kirke; og døde kun 22 år gammel som ugift tjenestepike av tuberkulose den 9 Jul 1898 på Krampenes; og ble begravet 17 Jul 1898, Vadsø kirke.

7: Marie Karoline Stock ble født 07 Des 1877, Krampenes; ble døpt 08 Sep 1877, Vadsø kirke; og døde 7 Sep 1939. Marie giftet seg med Nikolai Nilsen 14 Okt 1900, Vadsø kirke. Nikolai var sønn av Simon Nilsen og Elen Helene Ananiassen og ble født 12 Sep 1874, Krampenes; ble døpt 23 Aug 1875, Vadsø kirke.

Marie Karoline og Nikolai fikk barna:

1. Nelly Konstanse Nilsen ble født 05 Okt 1901, Krampenes; ble døpt 26 Jan 1902, Vadsø kirke; og døde 08 Jun 1902, Krampenes; ble begravet 15 Jun 1902, Vadsø kirke.
2. Marie Helene Nilsen ble født 15 Jun 1903, Krampenes; ble døpt 29 Nov 1903, Vadsø kirke.
3. Nelly Lovise Nilsen ble født 03 Apr 1905, Krampenes; ble døpt 23 Okt 1905, Vadsø kirke.
4. Johan Sigfrid Nilsen født 18 Apr 1907, Krampenes; ble døpt 06 Mai 1907, Vadsø kirke; og døde 06 Nov 1907, Krampenes; ble begravet 10 Nov 1907, Vadsø kirke.
5. Alida Kaspara Nilsen ble født 15 Mar 1909, Krampenes; ble døpt 27 Feb 1910, Vadsø kirke.
6. Mina Nilsen ble født 26 Mai 1911, Krampenes; ble døpt 30 Mai 1911; og døde 27 Sep 1911, Krampenes; ble begravet 01 Okt 1911, Vadsø kirke.

8: Georg Stock ble født 17 Apr 1880, Krampenes; døpt 26 Sep 1880, Vadsø kirke; og døde 10 Aug 1949. Georg giftet seg med Alvilde Inanda Ananiassen 11 Sep 1904, Vadsø kirke. Alvilde var datter av Anton Ananiassen og Jette Karoline Andreasdatter Olbeksén, og ble født 24 Jun 1884, Krampenes; ble døpt 21 Jun 1885, Vadsø kirke; og døde 1918 (i barselseng). Alvildes søster Laura Aminde (senere jordmor i Vadsø), bodde hos Georg og barna til datteren Gudrun kunne ta morsrollen for sine søsken.

Georg og Alvilde Inanda fikk barna:

1. Einar Gotfred Stock ble født 17 Jan 1905, Krampenes; ble døpt 26 Mar 1905, Vadsø kirke; og døde 31 Aug 1907, Krampenes; ble begravet 08 Sep 1907, Vadsø kirke.
2. Randolph Antonius Stock ble født 07 Mai 1906, Krampenes; ble døpt 30 Des 1906, Vadsø kirke; og døde 22 Feb 1960.
3. Gudrun Alvilde Stock ble født 08 Mar 1908, Krampenes; ble døpt 01 Jan 1909, Vadsø kirke og døde 6 Apr 1986, Krampenes; begravet 11 Apr 1986, Vadsø kirke.
4. Einar Gotfred Stock ble født 11 Apr 1910, Krampenes; ble døpt 25 Sep 1910, Vadsø kirke;
5. Karl Iver Stock ble født 09 Des 1911, Krampenes; ble døpt 23 Jun 1912, Vadsø kirke og døde 22 Apr 1982, i Kiby, Vadsø.
6. Arne Stock ble født 14 Jan 1914, Krampenes; ble døpt 06 Sep 1914, Vadsø kirke; og døde 04 Okt 1984, Vadsø; ble begravet 12 Okt 1984, Vadsø kirke.
7. Aslaug Stock ble født 1916, Krampenes.
8. Ingolf(?) Stock ble født 1918, Krampenes; Hans mor dør i barselseng og Ingolf ble tatt vare på av tante Agnes Therese. Ingolf dør etter kort tid i 1918.

9: Johan Stock ble født 07. Mar 1882, Krampenes. Han døde kun 9 år gammel den 20 Jul 1891, Krampenes; ble begravet 27 Jul 1891, Vadsø kirke.

10: Henrik Stock ble født 13 Jan 1884, Krampenes; ble døpt 22 Feb 1885, Vadsø kirke; og døde kun 12 år gammel 13 Jun 1896, Krampenes; ble begravet 20 Jun 1896, Vadsø kirke.

Carl Johan og Klemine Stock fikk 10 barn, men kun 4 av dem levde opp og fikk etterkommere. Disse fire sørget for 30 barnebarn, og av dem var det 21 som levde opp (ikke alle fikk etterkommere). Min oversikt er langt fra komplett, men så langt inneholder den 56 oldebarn. Det er da et betydelig antall tipp-oldebarn etter dem.

Vedlegg

Anetre for Carl Johan Stock

Anetre for Klemine Clausdatter

Tinglyst skjøte fra Nicolai Rushfeldt til C.J.E. Stock

Tinglyst panteobligasjon for Carl Stock

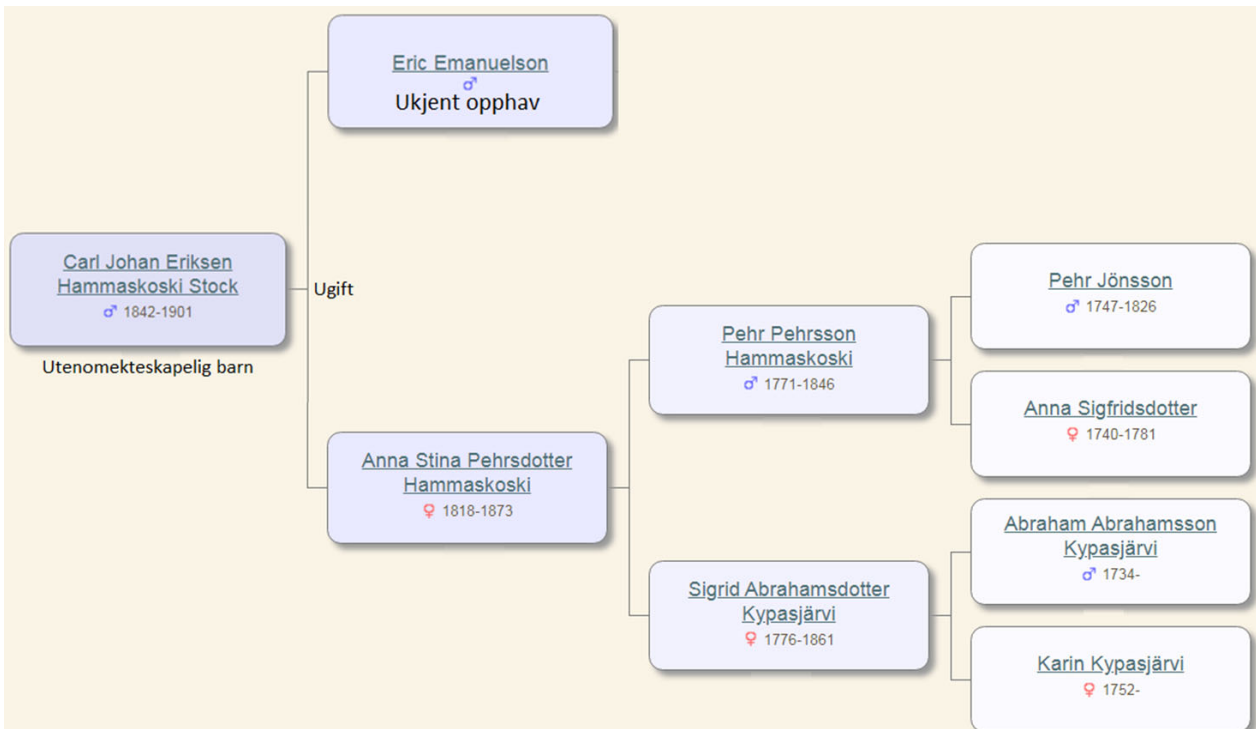
Tinglyst skjøte fra Carl Stock til J.P.J. Persoma

Tinglyst skjøte fra Carl Stock til Karl Stock

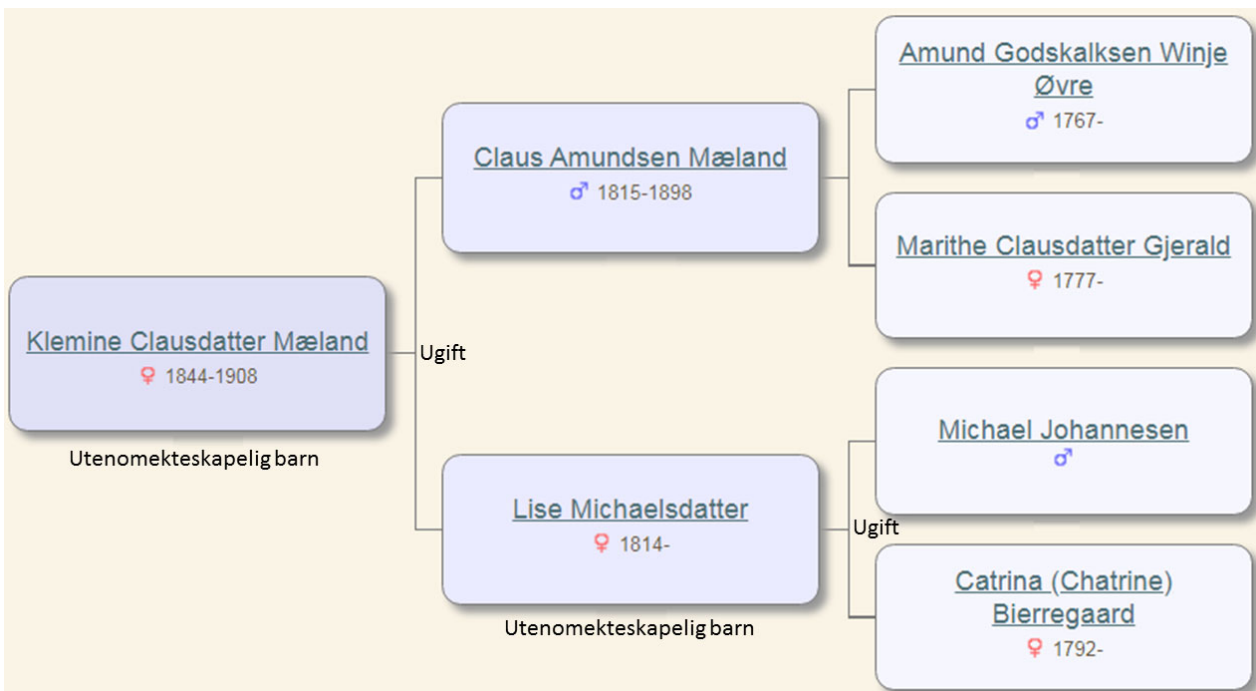
Tinglyst skjøte fra Klemine Stock til Georg Stock

Tegnforklaring for svenske husforhørslist

Carl Johan Eriksen Hammaskoski Stock sitt opphav

Klemine Clausdatter Mæland sitt opphav

Væssi Thing 1° August 1867.

187

44. Skjæde. Undertegnede Nikolai Nielsen Rusefeldt erkjender hermed, at jeg har solgt ligesom jeg hermed selger og skjæder til Carl Johan Erikken Stok min jord med paastaaende Huse: Kvampenes: Nortaaranger, saaledes som denne Jord bestrives: Skjeldsbetning af 25de Oktober 1861 og med den ved min Gaadegivning af 3de Oktober 1861

pa Skjeldsbetningen restlagte Forpligtelse med Hensyn til den Tomb, hvorpaa Johannes Rusefeldts Hus staa. - Skjædepa Skjeldsbetningen har jeg ikke endnu beholdt, men: Paarunde af dette selges nu Jorden saaledes som den ved Skjæde fra Regjeringen antages at ville blive mig hjemlet. - Ligeledes erdraget jeg til Carl Johan Stok de af mig bestilte brugte Udlaeste, idet jeg dog derved bemærker, at jeg til den ingen Eienedom med har og saaledes heller ikke kan hjemle Stok nogen saadan. - Udlaestene beholder han allema blot saalange som det Offentlige maatte tillade Brugen deraf. - For den skjeldsbete Jord, de paastaaende Huse og Udlaestene er ialt betinget en Työbetning af 600- ved hundrede - Speciesdelere, hvoraf 10 eller 300 Speller er mig betalt. - Resten 300 Speller tilfaldt min Moder Elisabeth Hausdatter paa den Maade som er restlagt i en af Carl Stok idag udbetalt Laest Obligation. Selvet er forovrigt stæet paa den Betingelse at min Moder ogsaa beholder Brugsret til et Kammer: Huus og en Del af Jorden, hvormom ligeledes idag er udbetalt den forovrigne Restlagte. - Væssi den 30de Juli 1867. Nikolai Rusefeldt Til Videtghed: Edwin With. P. Greve. Videre bemærkes, at fra Selvet til Stok er foruden som oven anført indestaget den Jord, hvorpaa Johannes Rusefeldts Hus staa, endvidere ogsaa indestaget 4 eller 5 bag Johannes Rusefeldts Hus og Skjeldet mellem dette og Stok, paa hvilket alle Johannes vil have at betinge sig med dette særskilt Skjeldsbetning og Skjæde. - Dette restleges af os begge. D. u. s. Nikolai Rusefeldt. -

Vadsø Thing 1te August 1864.

44. Skjøde. Undertegnede Nikolai Nilsen Rusfeldt erkjender herved, at jeg har solgt ligesom jeg herved sælger og skjøder til Carl Johan Eriksen Stok min Jord med paastaaende Huse i Krampenæs i Nordvaranger, saaledes som denne Jord beskrives i Skyldsætning af 25de Oktober 1861 og med den ved min Paategning af 3die Oktober 1863 paa Skyldsætningen vedtagne Forpligtelse med Hensyn til den Tomt, hvorpaa Johannes Rusfeldts Hus staar. Skjøde efter Skyldsetningen har jeg ikke endnu erholdt, men i Paavente af dette sælges nu Jorden saaledes som den ved Skjøde fra Regjeringen antages at ville blive mig hjemlet. – Ligesaa overdrager jeg til Carl Johan Stok de af mig hidtil brugte udslaatter idet jeg dermed bemærker, at jeg til dem ingen Eiendomsræt har og saaledes heller ikke kan hjemle Stok nogen saadan. – Udslaatterne beholder han altsaa blot saalenge som det Offentlige maatte tillade Brugen deraf. – For den skyldsatte Jord, de paastaaende Huse og Udslaatterne er i alt betinget en Kjøbesum af 600 – seks hundrede – Speciedalere, hvoraf $\frac{1}{2}$ eller 300 Spdlr er mig betalt. – Resten 300 Spdlr tilfalder min Moder Elisabeth Hansdatter paa den Maade som er vedtaget i en af Carl Stok udstedte Pante Obligation. Salget er forøvrigt skæet paa den Betingelse at min Moder ogsaa beholder Brugsret til et Kammer i Huset og en Del af Jorden, hvormom ligeledes i dag er udstedt den fornødne Vedtagelse. –

Vadsø den 30te Juli 1864. Nicolai Rusfeldt.

Til vitterlighed: Edwin With. P. Snerle.

Videre bemærkes, at fra Salget til Stok er foruden som oven anført undtaget den Jord, hvorpaa Joannes Rusfeldts Huse staar, endvidere ogsaa undtaget 4 Alen bag Johannes Rusfeldt Hus og Stykket mellom dette og Søen, paa hvilket alt Johannes vil have at besørge sig meddelt særskilt Skyldsætning og Skjøde. – Dette vedtages af os begge. D.u.s. Nicolai Rusfeldt.-

* D.u.s.: «Datum ut supra» = Dato som ovenfor.

45. Obligation m. m. Undtegnede Carl Johan Eriksen
 Skot erkjendte hermed, at jeg indkjøb af Nicolai Rüsfeldts
 Jord og Huse i Krampensdal blevem skyldig paa Kjibe.
 Tømmen 300 Speller, hvilket tre hundrede Speciedalere
 tilfaldt Nicolai Rüsfeldts Heder, Elisabeth Haasdaht
 Saaledes, at jeg er forpligtet til efterhaanden at betale
 hende Pengene indtil de nævnte 300 Speller, efterhaanden
 som i Forrening med to af Nicolai Rüsfeldts egne

Mænd maatte forlange det. - Skulde Elisabeth Haas-
 daht afgea ud Pæden inden hæn har faaet udbetalt
 den hele nævnte Kapital 300 Speller, tilfaldet ad h.
 begynde af samme mig Carl Skot, saa at
 Nicolai Rüsfeldt eller hans arvinger ingen Ret har
 til denne Ret. - Videre forpligter jeg mig til endvid
 senere Indkøbet af Jord og Huse til at tillade at
 Elisabeth Haasdaht indtil sin Død har fri Blyg-
 det af hende nu bekytete Kaarmer. Varningsstuen
 og at hæn ligesaa til sin Død frit bruger og bekyter den
 midterste Del af den skyldvare Jord, hvilken Del i
 Amtspædel til Emanuel Rüsfeldt af 6te Oktober
 1852, Hingstet 30te Marts 1853, og aarværet til
 Nicolai Rüsfeldt den 11te Februar 1861 er bestemt
 Saaledes: i Forrening med adriks Retvæntem et af
 i hæn indtegnede Jordstykke umiddelbart ovenfor
 i hæs Fæder Nils Rüsfeldts ind Forrening af
 i 14te August 1848 indtegnede Jordstykke, 100 Alen
 i lang og 70 Alen bred. - Til Følgendes for at
 Elisabeth Haasdaht som aarvort faaet udbetalt indtil
 300 Speller pantsatte jeg hermed med 1te Prioritet den
 mig indkjøbte fra Nicolai Rüsfeldt af Dags
 Dato hjemlode Jord og Huse i Krampensdal, saaledes
 at Elisabeth Haasdaht i Forrening med to nævnte
 Mænd skal have Ret til i Mangel af Betaling
 inden foregaaende Lørdag og Dorn at stille
 Jord eller Huse i Besiddelse til Fjeldstyggjorelse
 for Fordringen. - Ligesaa bliver Elisabeth

Hansdatters Brugsret til det nedste Kammery
til Jordlykthet herved paabundt Egentommen
som en Hestulee indtil hendes Død. -
Vadsø, den 30 Juli 1864. Charel Johan Stokk.
Til Viderlyghed: Chr. Kjerskov. Edvin With.
Undertegnede Nicolai Rusfeldt vestager herved
at hvad der ved min Moders Død maatte haastaa
utbetalt af de 300 Spdlr tilfaldt Carl Johan Eriksen
Stokk. - Ligeaa samtykker jeg for min Del til
min Moders samtlige Efterladenskaber tilfaldt be-
melste Carl Stokk. - Vadsø, 30te Juli 1864.
Nicolai Rusfeldt.
Til Viderlyghed: Chr. Kjerskov. Edvin With.
Som de to Mænd jeg her opnaevnt oopnaevnt heraf Johan
Chrond og Pether Persena, som begge ere villige dertil.
D. i J. Nicolai Rusfeldt.

Tana og Varanger sorenskriveri, Pantebok nr. 5, 1860-1865, s. 188-189.

Vadsø Thing 1te August 1864.

45. Obligation m.m. Aflæst 1/9 - 1906. Undertegnede Carl Johan Eriksen Stok erkjender herved, at jeg ved Kjøb af Nicolai Rusfeldts Jord og Huse i Krampenes er bleven skyldig paa Kjøbesummen 300 Spder, hvilke tre hundrede Speciedalere tilfalder Nicolai Rusfeldts Moder, Elisabeth Hansdatter saaledes, at jeg er forpligtet til efterhaanden at utbetale hende Penge indtil de nævnte 300 Spdlr, efterhvert som hun i Forening med to af Nicolai Rusfeldt opnaevnte Mænd maatte forlange det. -

Skulle Elisabeth Hansdatter afgaa ved Døden inden hun har faaet udbetalt den hele nævnte Kapital 300 Spdlr, tilfalder det tilbagestaaende af samme mig Carl Stok, saa at Nicolai Rusfeldt eller hans Arvinger ingen Ret har til denne Rest. – Videre forpligter jeg mig til enkens senere Indekaar af Jorden og Husene til at tillade at Elisabeth Hansdatter indtil sin Død har fri Bolig i det af hende nu benyttede Kammer i Vaaningshuset og at hun ligesaa til sin Død frit bruger og benytter den midterste Del af den skyldsatte Jord, hvilken Del i Amtsseddel til Emmanuel Rusfeldt af 6te Oktober 1852, thinglæst 30te Marts 1853, og overdraget til Nicolai Rusfeldt den 11te Februar 1861 er beskrevet saaledes: «Fremdeles udvirkes Rekvirenten at af ham indhegnet Jordstykke umiddelbart ovenfor hans Faders Nils Rusfeldts ved Forretning af 14de August 1845 udmaalte Jordstykke, 100 Alen langt og 70 Alen bredt.» - Til Sikkerhed for at Elisabet Hansdatter som anført faar udbetalt indtil 300 Spdlr pantsætter jeg herved med 1te Prioritet den mig ved Skjøde fra Nicolai Rusfeldt af Dags Dato hjemlede Jord og Huse i Krampenes, saaledes at Elisabeth Hansdatter i Forening med de to nævnte Mænd skal have Ret til i Mangel af Betaling uden foregaaende Lovmaal og Dom at stille Jord eller Huse til Auktion til Fyldestgjørelse for Fordringen. – Ligesaa bliver Elisabeth Hansdatters Brugsret til det nævnte Kammer og til Jordstykket herved paabundet Eiendommen som en Hæftelse indtil hendes Død. –

Vadsø den 30 Juli 1864. Charel Johan Stock.

Til Vitterlighed: Chr. Kjerschow, Edwin With.

Undertegnede Nicolai Rusfeldt vedtager herved at hvad der ved min Moders Død maatte henstaa ubetalt af de 300 Spdlr tilfalde Carl Johan Eriksen Stok. – Ligesaa samtykker jeg for min Del i de min Moders samtlige efterladenskaber tilfalde bemeldte Carl Stok. –

Vadsø 30te Juli 1864. Nicolai Rusfeldt.

Til Vitterlighed: Chr. Kjerschow. Edwin With. –

Som de to Mænd jeg har opnævnt opgives herved Johan Strand og Petter Persoma, som begge ere villige dertil.

D.u.s. Nicolai Rusfeldt.

Vadso' Thing, 30te Marts 1865.

7. J^o. Undertegnede Carl Johan Erikson
 Høst erkjender herved at have solgt ligesom jeg
 hermed følger og skjæder til Johan Peter Johan
 Sen Persoma den østlige, senest byggede Del
 af det Vaaningsthus, som staar paa den mig
 ved Skjæde af 30te Juli d. a. fra Nikolai
 Rüsfeldt overdragne Jord: Krampenes, samt
 den Grund, hvorpaa Huset staar, og en Del
 af det tilstødende Jordstykke af den Høvede
 som vi ville paa vide under Delings- og Skjæde-
 setnings- Forretning der bliver afholdt
 efter Lov af 28de Mai 1845. - Da Skjæde-
 Stommen 140 - et hundrede og firti - Spalv
 mig betalt, saa skal bemeldte Jord i den Ud-
 strekning som vil blive blive bestemt under
 Delingsforretningen og bemeldte Hus herefter
 følge og tilhøre Johan Peter Persoma.

Det bemærkes, at RegeringsSkjæde ikke endnu
 er erholdt paa Jorden, og at nærværende Skjæde
 saaledes kun sker under Forudsætning af
 at RegeringsSkjæde erholdes. - Ligeaa
 bemærkes at der paa den hele Eiendom,
 altsaa ogsaa paa enhver Del hviler Oblig-
 gation indstødt af mig C. Høst den 30de Juli
 d. a. til Nikolai Rüsfeldts Hustru Elisa-
 beth Hansdatter for 300 Spalv samt Brugs-
 ret til et Værelse og Jord m. v. - Jeg er
 imidlertid personlig ansvarlig til Johan
 Persoma at han intet Tab eller Uheilig-
 hed paaføres ved denne Hestelse. -
 Vadso', den 19de August 1864.
 Charles Johan Høst.
 Til Viderlighed: Edwin With.

Vadsø Thing, 30te Marts 1865.

7. Do. [Skjøde] Undertegnede Carl Johan Eriksen Stok erkjender herved at have solgt ligesom jeg herved sælger og skjøder til Johan Petter Johanssen Persoma den østlige, senest byggede Del af det Vaaningshus, som staar paa den mig ved Skjøde af 30te Juli d.A. fra Nikolai Rusfeldt overdragne Jord i Krampenæs, samt den Grund hvorpaa Huset staar, og en Del af det tilstøtende Jordstykke af den Størrelse som vi ville paavile under Delings- og Skyldsætnings- Forretning der bliver at afholde efter Lov af 28de Mai 1845. – Da Kjøbesummen 140 – et hundrede og firti – Spdlr er mig betalt, saa skal bemeldte Jord i den Udstrekning som vil blive bestemt under Delingsforretningen og bemeldte Hus herefter følge og tilhøre Johan Petter Persoma.

Det bemærkes, at Regjeringskjøde ikke endnu er erholdt paa Jorden, og at nærværende Skjøde saaledes kun sker under Forudsætning af at Regjeringskjøde erholdes. – Ligesaa bemærkes at der paa den hele Eiendom, altsaa ogsaa paa enhver Del hviler Obligation udstedt af mig C. Stok den 30te Juli d.A. til Nikolai Rusfeldts moder Elisabeth Hansdatter for 300 Spdlr samt Brugsret til et Værelse og Jord m.v. – Jeg er imidlertid personlig ansvarlig til Johan Persoma at han intet Tab eller Uleilighed paaføres ved denne Hæftelse. –

Vadsø, den 19de August 1864. Charel Johan Stock.

Til Vitterlighed: Edwin With.

Stempel kr. 0.80
Matr.nr.67 i N.V.

27.7.1897.

Utskrift
af pantebog no.10 s.83 for Varanger sorenskriveri, forsåvidt
nedenstående beträffer:

S k j ö d e:

Undertegnede Karl Eriksen Stok gjør herved vitterligt, at jeg har solgt ligesom jeg herved skjöder og overdrager til min søn Karl Karlsen Stok min eiendom matr.nr.67 i Krampenes i Nord-Varanger for en kjøpesum af kr.40.- Da kjøpesummen er avgjort, skal nevnte eiendom tilhøre kjøbereren som hans lovlige eiendom hvorfor jeg forbliver hans hjemmelsmand efter loven.

Vadsö den27/7 1897

Karl Stok (sign)

Bilde 761: Tana og Varanger sorenskriveri, Pantebok nr. I, 1843-1899

14/3

Tgl. 15/9 1906

Matr.nr.66 og 259 i N.V.

S k j ö d e:

Undertegnede Klemine Stok, enke efter Karl Eriksen Stok Krampenes, der sidder i uskiftet bo, overdrager herved min sønn Georg Stok mine eiendomme matr.nr.66 og 259 i Krampenes med påstående huse for en omforenet kjøpesum af kr.1200.- tolvhundrede kroner.

Da kjøpesummen er mig fuldt utbetalt, skal bemeldte eiendom herefter følge og tilhøre Georg Stok, og forblir jeg hans hjemmelsmand efter loven.

Krampenes den 11.august 1906

Klemine Stok (sign)
m.p.p.

Til vitterlighet:

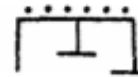
Karl K. Stok (sign)

Nikolai Nilsen (sign)

Bilde 383: Tana og Varanger sorenskriveri, Pantebok nr. II, 1900-1909

LÄSMÄRKEN I KYRKANS HUSFÖRHÖRSLÄNGDERunder 1800-talet i Norrland (gamla Härnösands stift)LÄSKUNNIGHET

- = Har begynt läsa
 ┌ = Läser svagt
 ┌┐ = Läser någorlunda
 ┌┐┐ = Läser försvarligt
 ┌┐┐┐ = Läser med färdighet

Hela katekesen
utantill

Läser försvarligt

Har någorlunda
begreppBEGREPP OCH FÖRSTÅND

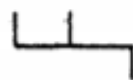
- ┐ = Har svagt begrepp
 ┐┐ = Har någorlunda begrepp
 ┐┐┐ = Har försvarligt begrepp
 ┐┐┐┐ = Har gott begrepp

UTANTILLKUNSKAPER

- = Lilla katekesen (första punkten)
 jämte katekesutvecklingens fem huvudstycken

NATURGÅVOR (tidigt 1800-tal)

- ┐ = Flitig
 ┐┐ = Gott förstånd
 ┐┐┐ = Gott minne
 ┐ = Lättjefull
 ┐┐ = Svagt förstånd
 ┐┐┐ = Trögt minne

Trögt minne
Svagt förstånd
Flitig

EJN 1969

Siden er hentet fra:

LÄSER OCH FÖRSTÅR. Artiklar i folkundervisningens historia. III, Egil Johansson.
 SCRIPTUM NR 10. Rapportserie utg. av Forskningsarkivet, Umeå Universitet.

Kilder

Det er flere som har stilt spørsmålet om hvor Stock-navnet kom fra, både geografisk og etymologisk (dvs. ordhistorisk). Svarene har vært av typen «fra Finland eller Sverige» og «muligens fra en militærleir». Etter som flere og flere kilder ble lettere tilgjengelig, er det flere som har funnet det geografiske opphavet som Karungi i Tornedalen – på svensk side.

For min egen del kom jeg også så langt i 2010, da jeg første gangen søkte etter mine aner og deres opphav. Min mor Ragny Wenche f. Stock visste ikke så mye om sin oldefars opphav, men jeg fikk god hjelp på et svensk nettforum for slektsgranskere «Rötters anbytarforum». Monika Wilander ga mange opplysninger om Carl Johans slekt på Hammaskoski, Doris Olsson ga meg bilde av Carl Johans dåpsinnføring i kirkeboka og Birgitta Hansi hadde flere opplysninger om Erik Johan Stocks opphav. Birgitta har også nettsidene www.distans.org som bl.a. er et oppkomme for dem som trenger slektsopplysninger fra Tornedalen m.m. (oppsett med kildereferanser). Jeg bør også ta med at Sture Torikka pekte meg videre til en annen slektsgransker som han hadde hjulpet med Stock-opphav, og det skyldes ene og alene meg at dette stoppet opp der – og da.

Senhøsten 2019 fikk jeg mer tid til overs, og tok opp igjen denne tråden. På nyåret 2020 kontaktet jeg Ivar B. Rushfeldt på Krampenes (en slektning som jeg har møtt et par ganger der ute) for å få tilsendt boka hans om Rushfeldt-slekta. Ivar deler min hobby og sendte ikke bare boka, men også en god del materiell han hadde om både Stock-folk og andre. Bl.a. var Carl Johans kjøp av et Rushfeldt-hus på Krampenes nytt for meg. Det viste seg at Ivar hadde fått bistand fra Trond Ballo (Tromsø) til å nøste opp i Carl Johans bakgrunn.

Alt materialet jeg har fått tilgang til har vært nyttig både som korrektiv når jeg har søkt opp informasjon i kildene, og rettesnor når det i blant har stoppet helt opp. Dette er likevel min framstilling av de resultat som jeg har funnet i kildene, ispedd mine betraktninger og litt sidespor/avsporinger. De andre som er nevnt her skal ikke klandres for hverken feil eller misforståelser. Men de må gjerne ta sin del av æren for det som er framstilt korrekt.

Mest brukte kilder:

Det norske Digitalarkivet (gratis) med skannede kirkebøker, folketellinger, pantebøker og emigrantprotokoller. www.digitalarkivet.no/search/sources

Det svenske digitale arkivet (dessverre bak betalingsmur) med skannede kirkebøker og husförhörslängder. www.arkivdigital.se

HisKi-prosjektet, finsk geneologisk forening (gratis). hiski.genealogia.fi/hiski/f7geav?se (lenke til svensspråklig versjon).

Digitale kart fra: Norgeskart, svenske Lantmäteriets kartor, finske Kartplatsen

Google streetview er brukt for å finne bilder av steder og kirkebygg i Tornedalen.

Rushfeldt, Ivar B.: «Rushfeldt-slekta», eget forlag, 2015. Dessuten ulike notater.

For å huske steder og navn som er på finsk, har jeg brukt google-translate i et forsøk på å gi dem et meningsinnhold. En del av disse hobby-oversettelsene er tatt med i framstillingen med fare for at de kan være både misvisende og kanskje helt feil.

Artikkelen er sist endret 13. mai 2020 etter egne rettelser og merknader fra Ivar B. Rushfeldt, Elin Rushfeldt Grongstad og Herbert Wirlöf.